

ლიტერატურული გაზეთი

№24 (136) 26 დეკემბერი 2014 - 15 იანვარი 2015

გამოცემის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკევით

ფასი 50 თეთრი

ბესიკ სარანაული

სამი სიმღერა

საზაფხულო და ავტომანები...

იმდენი გოგო მიყვარდა,
ვერ გავისწერებ სიასა,
სადაც მე დავიმარხები,
ნეტა იმ ეკლესიასა!
არავის გავეყრებოდი,
თუ შეძლებოდა მეასა,
სუყველას დავიტოვებდი,
თეთრ-უყითელ-შავტაკიანსა,
მაგრამ რა ვუყოთ, ცხოვრება
ფრთებს აცლის ჩიტასა ბნელიანსა,
სუყველამ წლები წამართვა,
რა შესწევს ადამიანსა,
ერთი დღეც არ დაუტოვეს
პატარა გოგო ნიასა,
რომელსაც მე ვურჩევნივარ
თუთას, ბალსა და ქლიავსა...
სადაც მე დავიმარხები,
ნეტა იმ ეკლესიასა.

დაბეჭდული დანაზრითა

ჭალა-ჭალა დავდიოდი,
განრინება მსურდა ჭირთა,
ბალჩაშია გადვიხედე,
შეილი მამას ყელსა ჭრიდა.
ყიფი-ყიფი, ყიფი-ყიფი,
დანა ჩაებლუჯა ჩვრითა,
დამინახეს, გამირისხდნენ,
სით მოხველო, რომელ ბჭითა,
ჩვენ ასეთი წესი მოგვდგამს,
დაბეჭდული დანაჭრითა.

სიგარის ეპიფანია

ქალზე და ლექსზე ვფიქრობდი,
თაც თავი მახსოვს ბაგშვობით,
სასმელსაც ვეტანებოდი,
ვიყავი ჭიქის დამშრობი,
აჯილდა ცხენს რო ეპინა,
არ ვიყავ ხელის გამშობი,
ქალს ფანჯრით შევუძვრებოდი,
თუ იყო კარის დამშობი...
ან სიბერე მჭირს, წავიდა
დრო ჩემი ხმალ-ქარქაშობის,
ჩავადები საკარცხულშია,
თავს დავიმდიმებ მახშვობით,
გარს შემოვიჯრი ქალებსა,
ვპოვე ვინ, ვინმეს გავშორდი,
ვიცინებ, ვიმსიარულებ,
მოვკვდები ამ თამაშობით.

ბათუ დანელია

შენ — არა!

შენ — არა! შენს ბალდურ ღიმილს და საუბარს,
შენს წარბებს, ღმერთს რომ ორ
სტრიქონად გაუბამს,
შენს, ჩემგან უკოცნელ, ტუჩებს და მაღალ ყელს,
რაც დღემდე მიზიდავს
და ზღვისებრ მაყალყებს...
შენ — არა! შენს თმებს და ყურებს და
ყვრიმალებს,
შენს თვალებს, წყენა რომ ცრემლივით მიმალეს,
შენს ციცქა ცხვირსახოცს,
მის ნაცნობ ნესტორებს,
შენს სუნთქვას, რომელიც ჰაერში მზეს ტოვებს...

ზალ სამადაშვილი

კლარა ეპიმი

ძველი ჩანაწერების თვალიერებისას ასეთ
სტრიქონებს ვაწყდები:
„კვირა საღამოა, გვიანი შემოდგომა...
თბილისში დილაადრიან, ან წინადლით ჩამოსული
კაცები და ქალები მატარებლით ბრუნდებიან თავთა-
ვიანთ სოფლებში. ეგრეთ წოდებული „საერთოთა“
მგზავრობენ; ასეთ ვაგონებში ბილეთი ყველაზე იაფი
ლირს. ოთხადგილიანი, ერთმანეთის პირისპირ
ჩადგმული სკამძელების ორი გრძელი რიგი სულ
სავსეა. რიგებს შორის დატოვებულ ვინწრო გასასვ-
ლელში გვერდებდა კბილული ნამცხვრების — „კორ-
უკების“ გამყიდველები, ხელისგულებზე ბედის
ამომცნობი ბორბა ქალები, ვაგონ-ვაგონ ატორლიალე-
ბული ნასვამი ბიჭები და ლურჯფორმიანი გამცილე-
ბლები მიდი-მოდიან. დაგუდულად ისმის რელსებზე
მოძრავი რეკრის ბორბლების მონოტონური ხმაური
და დუდუნი, რომელიც გამოწვეულია ათეულობით
ადამიანს შორის გაბმული საუბრით. ზოგი შეკითხვას

„ნივიუს“ ცუდს, ანუ — შენს ლამაზ შეცდომას...
და კაფეს, ქცეულს ჩვენს

ერთადერთ რესტორნად...

იმ წელმარა მოგვცა! რას მოგვცემს ეს წელი!

შენ ჩემი გაგება ვერაფრით შესძლი...

ამიტომ შენ — არა! შენს მუხლებს, იდაყვებს,

შენს კდემას, ხსოვნაში სევდას რომ მითაღებს...

შენს მზერას, რომლისებრ კვესიც კი

ვერ კვესავს,

შენს შუბლსაც, კეფასაც, წვივეპსაც, ტერთებსაც

და, ჩემგან უხილავ, შენს „ოქრო-ბრილიანტის“,

რაც მოლზე ნაზი და სიობოზე თბილია...

შენ — არა! შენს დაბალ ხმასა და მაღალ წელს,

გრძელ ფეხებს, წვრილ თითებს —

ვულოცავ ახალ წელს!

IV-V

სვამის, ზოგი პასუხობს, ზოგი შთაბეჭდილებას აღწერს, ზოგი ქაქნებს, ზოგი კიდევ ჰყვება. მთხორბელთა შორის არის მხრებზე შალშემოხვეული, შინდის-ფერბერეტიანი ქალი, რომელსაც, თანამგზავრების მსგავსად, ბარგი უდევს ფეხებთან — ხელოვნური ტყავის მოზრდილი, ალაგ-ალაგ დამსკდარი ჩანთა. ორმოცი წლისა იქნება, შესაძლოა, მეტისაც; დატალ-ლული თმა მოკლედ, კეფის გასწვრივ აქვს შეჭრილი. ლაპარაკის დროს თხელ, პომადით შეფერადებულ ტუჩებთან ერთად ლამაზად გახაზული წარბებიც უმოძრავებს. მათი ანევ-დანევის დროს შუბლი წვრილი ზოლებით ეფარება; თუმცა, მისი დიდი, თაფლისფერ თვალებიდან წამოსული შუქის გამო — ეს ასაკობრივ ხაოჭებად არ აღიქმება...
ძველ ამბავს ჰყვება, მთლად ძველისძველს არა, შვიდი-რგა წლის წინანდელს. ამბავი იმ საუბრის გამოძახილი უნდა იყოს, მატარებლის დაძვრისთანავე რომ წამოწყებს მასთან ერთად მსხდომმა ქალებმა. იმ სალამოს იხსენებს, ქმართან ერთად სპექტაკლს რომ დაესწრო „კულტურის სახლში“...

VIII

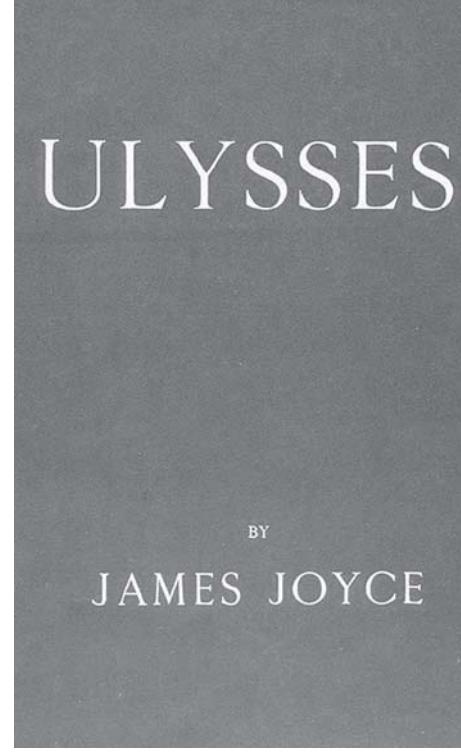
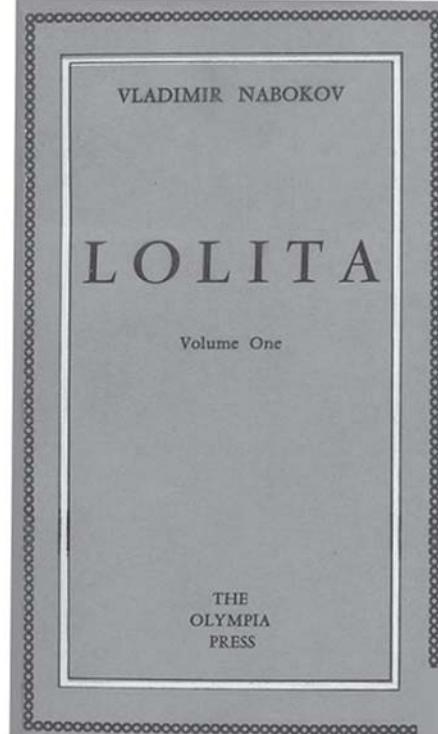
ფუნქ-ლეგენდადაც კი გამოადგებოდათ, მითოსურ დასაყრდენად, ამიტომ სექსუ-ალური რევოლუციისა და ფემინისტური მოძრაობის გააქტიურების ფონზე „ლოლ-იტასა“ და „ულისეს“ მსგავსი რომანები, რომელთა პერსონაჟების წინასახელებად ნიმუშები და მითიური ქალღმერთ-ურჩხ-ულები გვევლინებიან, წესითა და რიგით, ახალი დროების ლიტერატორთათვის ფასდაუდებელ თხზულებებად უნდა ქცეულიყვნენ.

მოჯადოებული მონაცირე

ლოლიტას რამდენიმე პროტოტიპი ჰყავს: ლიტერატურული (ანაბელ ლი), მითოსური (ლილითი, დიანა)... სიუჟეტიც რამდენიმე ჰქანში ვითარდება და ხანძახან, ავტორის თქმისა არ იყოს, წარმოსახვით სივრცეში მოქმედი გმირები უფრო ნამდვილები არიან, ვიდრე ყოფითში. როგორ გვიგოთ ეს? ამ საკითხს რომ ჩაუღულმავდეთ, კვლავ უნდა დავსვათ ასეთი შეკითხვა: ვინ არის ლოლიტა? არის კი ეს გოგონა, ჩვეულებრივი ბავშვი? თუკი ნაბიკოვს ვერწმუნებით, ჰუმბერტის რჩეული ჩვეულებრივი ბავშვი არაა. „ჩემს თოთოეულ, ნეტარებისგან თითქოს გაპირობენ ერვს ჯერ კიდევ მჭიდროდ შემოტმასნოდა ლოლიტას სხეულის შეგრძნება. ეს იყო სხეული უკვდავი დემონისა, რომელიც პატარა გოგონას სახით მომევლინა“, ვკითხულობთ რომანში, რომელშიც თითქმის შეუძლებელია ვიპოვოთ პასაჟი, სადაც ლოლიტას ბავშვს უნდოდებენ, ის ჰუმბერტისთვის ხან ნიმფეტია, ხან ფანუსი, ხან კი დემონი. „მშვენიერ დემონურ ბავშვს კანონი ბეჭის ანაბარად ტოვებს“, სინანულით ალნიშნავს ნაბოკოვის ლიტერატურული გმირი. მწერალს თითქოს რაღაც ახალი ესთეტიკა შემოაქვს, თუკი დანტე ალეგირისთვის ბეატრიჩე მშვენიერი დვთაებრივი ქმნილებაა, ნაბოკოვის პერსონაჟისთვის ლოლიტა პატარა დემონია, რომელიც თურმე უფრო მშვენიერდება კიდეც, როდესაც ერთიანად ასხივებს „კაშპაშა ჯოჯოხეთურ შუქს“. და აი, მონა-დიორე (რომელსაც ლოლიტას გაცნობამდეც ჩვეულებრივი ბავშვების პრბოში მდგომი პანაზინა მომაკვდინებელი დემონებისკენ მიუწვდომა გული, რომელიც მხოლოდ ერთი შეხედვით ამყარებდა ნორმალურ სქესობრივ კავშირს ჩვეულებრივ „მიწიერ ქალებთან“, შინაგანად კი ყოველთვის ჯოჯოხეთურ ღუმელში იწვოდა „შემხვედრი ნიმფეტების გამო“) ლოლიტათი იხიბლება...

„მოჯადოებული მონადირების“ თემის
შემოტანით მწერალი თავის ლიტერატუ-
რულ გმირს უკვე ქალღმერთ დიანასთან
აიგვებს. სიმბოლურია, რომ სწორედ ეს
სახელი ქვია სასტუმროს, სადაც ლოლ-
იტას მშობლებს უყვარდათ გაჩერება, ამავე
სასტუმროში ატარებენ პირველ ღამეს ჰუმ-
ბერტ ჰუმბერტი და მისი რჩეული, „მოჯა-
დოებული მონადირები“ ქვია იმ პიესასაც,
ლოლიტას გამტაცებელი კუილტი რომ
ნერდა სასტუმროში, სადაც შენიშნა უცნ-
აური წყვილი. არც ისაა შემთხვევითი, რომ
მოგვიანებით სწორედ ამ სპექტაკლში უნდა
ეთამაშა ლოლიტას დიანას როლი. ამ-
რიგად, მწერალი ყველა მის ხელთ არსე-
ბული სიმბოლოთი თუ მხატვრული ხერხ-
ით ცდილობს, მიგვანიშნოს, რომ მსხვერ-
პლი თავად მონადირეა და არა ლოლიტა,
რომელსაც თორმეტი წლის ასაქში, თავის
მამობილთან დაახლოებამდე, უკვე ჰქონ-
და ლესბიანური და ჰეტეროსექსუალური
ცხოვრების გამოცდილება.

ରା ଦେଇବା ହିନ୍ଦୀ ଶୈମଦ୍ଭଗବତମି ମୋଜାଦ୍ଵୀପ-
ଦୂଷଳ ମନ୍ଦବାଦିର୍ଗ୍ରେ? ତା ଲୋଲିତିସ ମିଟିଲେଶ୍ୱର
କ୍ଷେତ୍ରମାତ୍ର ଗାୟପ୍ରେବିତ, ଅଦାମମା ମିନ୍ଦିଶାଙ୍କା ଶୈମଦ୍-
ବୀଲୋ କ୍ଷାଲୀ ଶୁନ୍ଦା ଦାକ୍ଷାରଗଲେ, ଲୋଲିତି ଶୈ-
ମାଙ୍କୁ ସାଧ୍ୟଗର୍ବେଲୀ ଶୁନ୍ଦା ଗାବେଦ୍ୟେସ. ଆସୁଚ ବେଦ-
ଦା. ବୀନ ବିତାପ୍ରେବଳୀ ଲୋଲିତିବା? ଉତ୍ତରର
ଶେଷରେତ୍ତ, ବୀନ ମିତ୍ତପ୍ରେବଳୀ ଲୋଲିତିବାରି ନେବିତ?
ରମାନଥି ଶୈମାଙ୍କୁ ପ୍ରମାଣିତ କୁଣ୍ଡଳତି ଆ-
ର୍ଯୁଲେଖବୁଦ୍ଧି, „ବ୍ରନ୍ଦେବିଶାବନ ଅତରତମଲେଶୁଲୀ ଦା
ତ୍ରିମରମାଶୈମଦ୍ବ୍ୟଲୀଲୀ ନୀତେଲୀ ବିରଦ୍ଧିଲୀ“,
ରମେଶ୍ଵର, „ପାକିତ“ ମିଲିଦ୍ୱେତ. ମାଲ୍ଲ ମଦ୍ଦବାରି
ଶୈମଦ୍ବ୍ୟର୍ଗମା ଶୁଭତର ଅଳ୍ପରଦାନାବୁ ଫାନ୍ଦାଶା. ଲୋ
ପ୍ରମାଣିତ, „ମନ୍ଦବାଦେଶ୍ଵରାନ୍ତି, ମେଲାନ୍ତି, ହିଲୋଶତ୍ତେର
ଶେଷରେତ୍ତ ବୀଜାକୁଶା ଦା ଯାତ୍ରିଶେଷର ଶାର୍ଵଵାଲ୍ଲ-
ଶି ଗାମନ୍ଧ୍ୟବୀଳିନୀ ମାମାକାତ୍ମି“, ରମେଶ୍ଵରିତ
ଲୋଲିତିବା ଏଲାକାରାକ୍ଷେପନାଦା ଦା ରାଲାତ୍ରିତ
ଶୈମଦ୍ବ୍ୟର୍ଗ ଶୈମଦ୍ବ୍ୟକ୍ରିୟିକ ଶ୍ଵେତିକାରିଏଲ ବିଦ୍ୟାଶ-
ବୀଲିଶାତ୍ କି ନୀତାଗବ୍ରଦା, ଗୁରୁତ୍ବାତ୍ ତ୍ରିରାତ୍,
ମର୍ଗବାଲୀ ଶେଷରେତ୍ତିକାରିଏଲ ଦା ମନ୍ଦଗ୍ରେଦ
ଶୈମଦ୍ବ୍ୟକ୍ରିୟିକ ଶାଵି ଉଲ୍ଲଙ୍ଘାଶେବିତ. ଶୈମଦ୍ବ୍ୟକ୍ରିୟିକ

ფიქრში ჩაეძინა. ძილში გამოეცხადა ცეცხლოვანი ნისლით გარემოცული უცნაური არსება, რომელსაც მენამულ მოსასამში გახვეული მძინარე ბერეტიჩ ეჭირა ხელში. ნისლოვანმა არსებამ ქაღლი გააღვიძია და აიძულა, ეჭამა ის, რაც ხელისგულზე ედო. ეს იყო პოეტის ალმოდებული გული. მოგვიანებით ალიგიერი ამ ხილვას თავის სონეტში La Vita Nuova უკვდაცყოფს, ბერეტიჩ რიჩეს კი — „ღვთაებრივ კომედიაში“.

იტალიელი პოეტის ძუხა ლოლიტას განსხვავებით დემონური არსება არ ყოფილა, რადგან ის ხელში არა ეშმაქს, არამედ ღმერთს ეჭირა. ყოველ შემთხვევაში დანტეს ასე მიაჩნდა, რადგან სიზმარში ნანახმა ცეკცლოვანი ნისლით გარშემორტყმულმა არსებამ ამცნო, რომ ის იყო უფალი ღმერთი. გარდა ამისა, დანტე ბეატრიჩეში მხსნელს ხედავდა და არა მაც-დუნებელს (დიანა-ლოლიტას ვით). გოგონა მისთვის იყო ღვთის საჩქარი, რომელსაც უკეთეს ადამიანად უნდა ექცია. საგულისხმოა, რომ დანტე „წარმოსახვის დიალი ქალაბტონი“ გარდაიცვალა სრულიად ახალგაზრდა — 1290 წელს — 24 წლის ასაკში ედგარ პოლ ვირჯინიას მსგავსად. ბუნებრივია, ისმის კითხვა, რატომ დაჭირდა ნაბოკოვს ლოლიტას ბეატრიჩესთან შედარება, ნუთუ ის ვერ ამჩნევდა განსხვავებას ღვთაებრივ და მანი-აკალურ სიყვარულს შორის?

ଓର୍ବାଳାନିତ
ଶର୍ମିଷ୍ଠିଲାନନ୍ଦାନୀ ସାହୁରେ
୩୩।

XX საუკუნის 60-70-იანი ხლებიდან დაიწყო სრულიად ახალი — „ცოდვის ლეგალურიადისა და ცნებებით უონგლიორობის ეპოქა“. ამ ისტორიული ერის არსს რომ ჩავწერდეთ, უნდა გავიხსენოთ თუ რა პროცესები მიმდინარეობდა გასული საუკუნის მეორე ნახევარში. დავინუოთ იურისპრუდენციით, რადგან ფასეულობათა ცვლის პროცესი სწორედ თანამედროვე ევროპულ და ამერიკულ კანონმდებლობებში აისახა კველაზე მკვეთრად. მართლაც, ვინ წარმოიდგენდა მეოცე საუკუნის თუნდაც 80-იან წლებში, რომ ერთსქესიანები იქორნინებდნენ? ჰომოსექსუალიზმი ბრიტანეთში 1967 წლამდე სისხლის სამართლის დანაშაულად მიიჩნეოდა და ჯერ კიდევ ძალაში იყო Criminal Law Amendment Act 1885, რომლის მეთერთმეტე მუხლითაც მიუსაჯეს თავის დროზე ოსკარ უაილდს ორი წლით პატირობა.

ილით თაგოიორია...
დიახ, მსოფლიო ძალზე სწრაფად შე-
იცვალა. დიდი დრო არ გასულა მას შემ-
დეგ, რაც უაილდს სასამართლო პრო-
ცესზე მოთხოვეს განემარტა მისი ახალ-
გაზრდა მეგობრის, პოეტ ელფრიდ დაგ-
ლასის, სიტყვები საკუთარი ლექსიდან —
„მე ის სიყვარული ვარ, თავის გამხელას
რომ ვერ ბედაგას“ დღეს ეგრეთ წოდებული
„აკრძალული სიყვარული“, რომლის
გამოც მწერალი დააპატიმრეს, არათუ
საკუთარი თავის გამხელას ბედავს,
არამედ ლეგალურიც კი ხდება მსოფლიოს
ეკონომიკურად დაწინაურებულ ქვეყნებში.
არადა, ოცდაათიოდე წლის წინ ადამიანი
შეიძლება სამსახურიდანაც დაეთხოვათ
არატრადიციული სექსუალური ორიენტ-
აციის გამო, დღეს კი, პირიქით,

უმუშევრად მას დატოვებენ, ვინც გეებსა და ლესბიანელებს შეავინორვებს, რადგან მათზე რაიმე მინიმების გაკეთება, ფაქტობრივად, ფაშიზმთან არის გაიგივებული. გლობალისტები თვით ცოცხალ ლეგენდებსაც კი არ ერიდებიან. ამას წინათ CNN-ის ეთერში საჯაროდ მოიხადა ბოდიში ლენონის ქვრივმა, იოკომ, რომელსაც თავისი ფანების ვიწრო წრეში უთქვაშს: „თუუკი ჩვენ მღვდლებს ვაიძულებთ, გეებს ჯვარი დანერონ, მაშინ, ალბათ, ქრისტეს მეორედ მოსვლასაც მალე ვიხილავთ...“ განაჩენმაც არ დააყოვნა, ცნობილმა უურნალისტმა, პირს მორგანმა, მას ჰომოფობიაში დასდო ბრალი და ლენონის დარცხვენილმა ქვრივმაც ბოდიში მოიხადა...

ສງເລືອ, ສາງູງບູນເບດີສ ມານດີລໍ່ຫຼຸ ແລະ ດັກງຈ-
ນິລືລີ ມົມຮາລຸງຮົງ ນົກຮມເບດີສ ສ່ວນໄວລືລີສ
ກ້າວລ້າລົງບູນຮົງແດ ມີມຳດີນຳນາຮົງເກີສ ອັບຕາລື
ທີ່ເກີມີນຶກເບດີສ ແລະ ດັກງວິໂຄຣ໌ເບດີ, ຮົນມີເລືດຕາໃ
ປູນຮົງ ໄສ ສ່ວນທີ່ວີາ, ວິເຮັງ ຂີ ຂວະແວດີກີຕ, ຮົນມ
ເບີນຮາແດ ຮັດລາໃຜ ແລັດ ສ່ວນສາບ້າມອົກສາຕານ
ດວກເຂົວສ ສາຂົມ່ງ. ມີກະລຸນາຕາແ, ຮັ ລົກສ ຕັດຕະ-
ຫຼື ລືລີາ? „ວິໄລຍງ່າ“ ດັກຮົນບູນລັດ ລວຕາເບດີໂ
ສິຍົງວາຮົງລືລ ບືນທົນກັບສ. ເຊ ສິຕຸງງາສ ສາບ້າຮົງເບ-
ດີ ກາມຕົງຢູ່ນຶກບູນລືລ ອາ ອົານົງ ລວຕາໂສ-
ມີເຖິງຢູ່ລືລ ສັດມີມ ມັນຕົກວຽກໂຮກ ສ ກາມມົນຮົງເງູ້ລື
ສິຍົງວາຮົງລືລ ສ ລັບສານີທົນນາວັດ. ຃ັງເຊົາ ດັກ-
ມືມຳດີນຳນົກ ແລະ ດັກງວິໂຄຣ໌ເບດີ ອາມາທີ່ຮົງເບດີ
ດວກຢູ່ນີລືລ ແລະ — ດັກວິໂຄຣ໌ເບດີ ດາກເກົ່ານີນາສ —
ຕັດຕະຫຼືລີລືລ, ທີ່ ດັກວິໂຄຣ໌ເບດີ ສິຍົງວາຮົງລື
ວົງນິດຕາວ. ດີກວິວ ໄຕທົມີສ ຕ້ອມຕົກອົບສ ບົງເຕ-
ເຊ ຖີ່ເກີມີນຶກເບດີ ສິຍົງວາຮົງລືລ ສິນຳນົກແ-
ວິໄລຍງ່າ ຂີ ຕ້ອມມັນສົງເລົາລົງທີ່ຕານ ມີມາຮຕ-
ດັກສີ ມອນນີ້ມີນົງ ດັກມານີນ ຕາງວິສ ມີສົງວາສ ສ
ກີ ຢັ ກົມີນີນ, ລົກສ ດັກງວິໂຄຣ໌ເບດີ ດັກງວິໂຄຣ໌ເບດີ
(ແດນັກ, ດັກງວິໂຄຣ໌ເບດີ ແລະ ຢັ ມີສ ຮິມດັງ-
ນີ, ຮົນມີເລືດຕາໃຜ ດັກຮົນບູນຮົງ).

მოხდენილადაა შენიდბული „მითოლოგიით“ წარმართული რელიგიის იგავები. სამართლიანობა მოითხოვს აღინიშნოს, რომ წარმართობის რესტავრაციის პროცესში, რომელიც დღეს აქტიურად მიმდინარეობს, მნერლებსაც მიუძღვით თავიანთი წვლილი (ბოკაჩის, ჯონის, ნაბოყოფს...), რომელიც რატომძაც თავგამოდებით ცდილობენ თავიანთ ნაწარმოებში წარმართ ღმერთებს ოდესძაც დაკარგული ფუნქციები დაუბრუნონ. ბოკაჩის „დეკამერონში“ ამური ცოცხალი ღმერთია, რომელსაც შეყვარებულები შემწეობას ოხოვენ; „ულისეს“ ფურცლებზე გამუდმებით იძალებიან და კვდებიან წარმართული ღვთაებები. წინამორბედებს არც ნაბოყოფი ჩამორჩება, მის შემოქმედებაშიც რეალურ არსებებად არიან წარმოჩენილები ნიმფები, ფავნუსები, პანი, ელფები, რომელთაც „მზერის დატყპობისა და მონუსხვის“ ფუნქციები აკისრიათ. ლეგენდა ლილიოზე კი, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, რომანის ხერხემალი. რა თქმა უნდა, არავინა წინააღმდეგი მითოსამყაროში ჩაღრმავების, მთ უმეტეს ჰომეროსის წაკითხვის, რომელიც დღესაც გოლიათივით დგას თანამედროვე ლილიპუტი მნერლების გარეშემოცვაში. დასანანი ისაა, რომ ზოგიერთი თანამედროვე შემოქმედი სწორედ ჰომეროსისეული რაინდული ფასეულობების პაროდიებას ეწევა ქამიტური სოდომ-გომორული წარმართობის რესტავრაციის ფონზე. ასეთი მნერლებისთვის უცხოა ოდისევისისეული სიყვარული სამშობლოსადმი, პენელოპეს ერთგულება... მათგის, კნუტ ჰამსუნის თვითმკვლელი პერსონაჟ ნილსენ ნაგელისა არ იყოს, სინათლე ქვესკენელშია და არა ზეცაში...

ალბათ, სწორედ ამ ახალი ეპოქის სულისკვეთების გაზიარებამ და „დიდი დუბლინელის ორმონდული შედევრით“ — („ულისეთი“) — აღტაცებამ გააძლინა ნაბოკოვს თავისი ლოლიტა ბეატრიჩეს-თვის შეედარებინა, ამ რომანის რუსული გამოცემის დანართში კი „უბადრუები“ ეწოდებინა ფოლანდერისა და სარტრისთვის; ხოლო ჰემინგუეისთვის — „გემინგვეი“ და „მაინრიდის თანამედროვე მოადგილე“. ასევე, თავის ლეკციებში რუსულ ლიტერატურაზე, დაცინვით მოეხსენიებინა დოსტოევსკი (ვითომდაც „ცრუ სენტიმენტალობის“ გამო) და ემე-გორბა სელინჯერის ყველაზე ულმობელ კრიტიკოსთან მერი მაკარონისთან...

დაახ, ასეთი იყო ახალი ეპოქის სული, ნაბოკოვი კი თამამად შეგვიძლია მივიჩნიოთ ამ რევოლუციური დროების ერთ-ერთ მედროშედ.

უკოცელი

შენ ისეთი ხარ — ვინ არ შეგხედავს
ეგეთ საშეს და მჩინარს ეგეთად!
სურნელს ედრები სიოს ნასალებს,
შენში სიშიშვლის ნდომა ცახცახებს
და კაბის კალთა გითრთის ფეხებთან...
შემოდგომა რომ შეხვდეს გაზაფხულს,
სწორედ ისეა ჩვენი შეხვედრა... —

შენ პატარა ხარ, მე კი — ასი წლის
და მაინც, თითქოს, ბედი გზას იცვლის...
შენ სიჩუმთაც ჰეგვარ უკოცნელს...
ნეტავი იმას, ვისაც უბოქებ
სილამაზის და ვნების კლასიციზმს...
ან — ცრემლს დააწვიმ ვისაც კუბოზე
ამბებისა და სიმამაცისთვის!..

პილა ცრემლი

ვწვიმ და ვფიქრობ: „ნატერის საბან ღრუბლის ფთილასაც
რომ არ ვიტოვებ ჩერში და ამაოდ ვწვიმ,
მოდი, ქილაში მივაგროვებ — იქნებ გავყიდო,
აკი ჩემ ცრემლებს სურნელი აქვთ გადასარევი,
სურნელი იის, სურნელი ვარდის
და სხვა ძვირფას კუვალებისა!“ —
ვთქვი და დავიწყე შეგროვება ჩემი ცრემლების,
ქილა მალევე გავაპიპინე
და მოეხუფე პლასტმასის ხუფით
და გასაყიდად მიმაქეს ბაზარში,
მივალ და ფიქრში თავს ვეუბნები:
„გავყიდი ამას და იმ ფულით ღიმილს ვიყიდი,
შინ წამოვიყვან და გამოვზრდი ყვინჩილასავით
და მამალივით რომ იქცევა, ანუ — სიცილად,
მასაც გავყიდი და იმ ფულით იმედს ვიყიდი
და, როგორც ბატკას, მოუკლი, გავზრდი
და, ყოჩივით რომ გადიქცევა, მასაც გავყიდი,
და იმ ფულით ვიყიდი სიმხნეს,
წამოვიყვან და ხბოსავით გავზრდი
და, ხარვით რომ გახდება,
მასაც გავყიდი და ვიყიდი ნანატრ სიხარულს,
წამოვიყვან და ზაქივით გავზრდი
და, კამერიგით როცა გახდება,
მასაც წავიყვან და გავყიდი
და იმ ფულით ვიყიდი ბედნიერებას
და შინ კვიცივით წამოვიყვან,
მოუკლი, გავზრდი და გავხდება...“ —
ამ დროს ფიქრი ავტობუსმბ შემაწყვეტინა —
გაჩერებასთან მიესულვარ, თურმე,
და ავტობუსზე რომ ავედი,
მგზავრი ძალიან ძევრი იყო,
ვილაც ჩემ ქილას დაჯახა
ქილა ხელიდან გამივიწოდა და გატყდა, ღმერთო!
და ავტობუსის იატაკზე დაიღვარა ჩემი ცრემლები
და აუვიდა სურნელება იის და ვარდის
და სხვა ძვირფას კუვალებისა
და მგზავრები გადაირივნენ:
„ეს რა საამო სურნელია,
ალბათ ვიღაცას სუნამო დაეღვარაო!“
„სუნამო არ!.. ცრემლებია... ჩემი ცრემლები,
ქილით მიმინდა გასაყიდად,
გამივარდა და გამიტყდა-მეოქე!“ —
ვთქვი და ქალები, გოგოები მოდიან ჩემეკ
და ცრემლს მთხოვს ყველა:
„რაან ყდიდი, ჩემი ვიყიდით,
შენ იტირე და ჩამოვისხო!“ —
— როგორ ვიტირო ახლა, როცა არ მეტირება?! —
ეს იყო ჩემ მოკლე პასუხი,
მათ კი პეშები უმაღვე გაყვეს შუაში
და: „მაშინ გცემთო!“ და დამიწყეს კიდევაც ცემა,
მე კი ხელს ქალებს რანაირად შევუბრუნებდი!
ხოლით იანი ალიურებს არ იმურებდნენ
ჩემ, ალერს ნატრულ, ყველიმალებისთვის
და მე ვტირდი, მარია ჩემ ცრემლებს
ალარ პერნდათ სურნელება იის და ვარდის
და სხვა ძვირფას კუვალებისა,
მაშინ სულ მთლად გადაირივნენ:
— გვატყუებდიო? — და ჩამაგდეს ავტობუსიდან,
მე კი, ვიღებ და ყვითელ ავტობუსს —
ფოთოლურენი მფრინავ ხალიჩას,
აცრემლებული მივსძახდი:
— არა! არა! არ გატყუებდიო! —
ჩემ ცრემლს აუდის სურნელება ყვავილებისა,
როცა ვტირივარ მე სიყვარულზე...“

ქარევათა

არ მიზიდავს ზემდგომთა ფლაგმანები.
მარტობის ნავებს უფრო ვუთვრები...
ყვავილები გზისპირზე მაქანობენ,
ყვავილები ბანაობენ ფუტკრები.

ფუტკრებს ვივა! ოქრომ და ანდამატმა
დღევანდლამდე ვინც აბოლა — ის ბოლოს!
მე კი ვიცი რა გზასაც ვადგავარ და
საით მივალ, ან ვინ მელის გზის ბოლოს.

მე — ქარქვეტას, ქარისგან ნაბურთავებს,
რა შემიცვლის უბედობას ამოდენს!

ლიტერატურული გაზეთი

ბათუ დანელია

ARTცლები

ეს ცხოვრება ვერაფრით მახურდავებს —
დაუშლელი კუპიური გამოვდექ...

ორაული

რატომლაც როგორლაც უნიგნოდ, ურვეულოდ,
უკალმოდ, უფულოდ დამირჩა ორეული
და, იმის შემყურეს, ცრემლი მაქვს მორეული,
მგონია — თაროდან დასცინის ორეული
და სულ-გულს მისხამავს სირცხვილის მორიელი.

უერად გონს მოველ: არ ვდგავარ არავისთან.
ფულიც მაქვს, ნიგნებიც, ქადალდიც, კალამიცა,
მაგრამ ვგრძნობ რაღაცა უცივეს ვარამისდარ
სიმძიმეს და თითქოს ერთდება ცა და მინა —
თურმე მე — მე რომ ვარ, ეს სულაც დამავინყდა.

საყვარელი პროსპექტი

რუსთველზე ვსეირნობ ყოველდღე თითქმის,
აქვე ვარ მძებნელი საჭირო რითმის...

მე ახლაც აქ ვარ და ვარწყულებ გრძნობებს.
ხეებიც, სეამებიც, ჩიტებიც მცნობენ.

ერთ ხეზე ისევე ის „ტრიო“ გალობს.
მე ვწუხვარ: ვერ ვხედავ ჩემ ნაცნობ ქალებს —

ჭორთა მთავარსარდლებს...
ხომ არ დაორსულდნენ!

მათი გათხოვება
მე არ გამიგია.
ხისქეშ — მათხოვრები.
ხეზე — „სამი გია“

გვერდიგვერდ დამჯდარა და ტებილად გალობს.
მე ვწუხვარ: ვერ ვხედავ ჩემ ნაცნობ ქალებს...

გიშივარ

გუშინაც, სარკიდან გადმოველ როგორც კი,
ვირნმუნე — იქ დარჩა მდევარი ირმოცი...
და დღეს რომ დამკბნა კენტობის ყიუინმა,
უმაღვე მიგვცედი, რომ გიჟივარ.
აბა ცად გაფრენ, ვის უნდა გიჟისმეტს —
ტყვიასებრ გავარდნა სიმისკენ?!
ან თუნდაც, დამე რომ თავის თავს გაათევს,
ვის უნდა — ნამები ცეიონდეთ სათავეს?!
საათის კეთებაც, არათუ ქვიშისგან,
ცვრისგანაც ვიცი და — მაგარ გიჟივარ.
ფელინის გივით, ავდივარ ხეზედაც,
რატომო?! რატომ და ჩემს ადგილს ვებძალა...
საერთოდ იცოდეთ: ჩემსავით გიჟები.
კუთხილის ადგილის საქონად ვაშებით...
და ჩემითვის სიცოცხლე საგივე როდია!
მევდრებიც კი — საფლავის მინიან-ლორინ
დავდოვართ და ვიცამ ჩემ ნაცნობებს...
და ჩემი სიციური თქვენ სისხლი გაგიძრეთ,
რადგან თქვენ სიძეველეს ასალებთ დღეისად...
არდა, კეისრის ხომ მისცეს კეისარს!
ხოლო თქვენ პანგის თუ ლენის ისესის
ერთ გიჟსაც — გიჟისა არასდროს მიეცით...
ამიტომ ვერასდორს ვისრულებთ ნაჟინებს,
თუმც ვერვინ ვერვევა და ვერვინ ვეაშინებს...
მე და, დროის ჭადრაკებიც, სიკვდილის ქაში ვერ
მარტოხოს და ამითაც ვხვდები, რომ გიჟივარ:
ხან მინდა გადვიქცე სიმორის ნაჭერად,
ხან — გზეზე მინდება მანქნებს დაჭერა,
ხან — ცრემლის ჩაის ვსვამ, დარდებად დევნითილი,
ხან — ნისლებს ვიცვამ და დავდოვარ დენდივით,
თქვენ მანიც კითხოვთ: რატომ და რატომ...
რატომ და გიჟივარ, ბატონი!

ადამიანური დალატი

ცოლს ირთავს ჩემი მეგობარი...
აპოლინერი

გამოდი კარში, ჩემო მარტომბავ,
ნახე, რა დღეა, რ მზე ანათებს,
როგორ ჰყვავარ სები და ვარდ-ყვავილები —
სველანი ჩემი ძეგლების შემოგვიარების
გამო არიან აღტაცებული,
შენ კი, რა მოგდის, ცხვირი რატომ ჩამოგიშვია?!

გამოდი კარში, ჩემო მარტომბავ,
გამოიყოლე გამოლილი ჩემი დღეები,
გატარებული შენთან, როგორც
პატარძალთან პირველი ღამე!

დილდილაობით, ზოგჯერ, ზედმეტსაფუარიან
ცომივითა ხარ გაფულებული
და სამ ითაბში ვედარ ეტევი
და კარში გასვლას ისე ვჩეარობ,
რომ ბინა კარ ზედ საწოლთან მინდა ეკიდოს...

თუკი იკითხეს, მარტომბა რა ფერიაო,
ჩემ გარდა ვერვინ უპასუხებს,
რადგანაც მე შენ
განბანილი მყავხარ ცრემლებით...
შენ ჩემთვის ისე კარგი იყავი,
როგორც ასმათი ტარიელისთვის...

მაგრამ გამოდი,
გამოდი კარში, ჩემო მარტომბავ
და თევშით დამხვდი სადარბაზოსთან —
ცოლს ირთავს შენი მეგობარი უერთგულესი.

უთოვლო ზავთარი

ემზარ კვიტაიშვილს

თოვლს და ბავშვობას რომ არ ეწყინოთ,
ახლაც ჩავდივარ სოფლად ზამთრობით...
მოგონებებით, თოვლზე მეტნილად,
არაფერია სულის გამრთობი.

ნელს კი ზამთარი მადამ-ბოგარობა...
აღარც კი ახსოეს თოვლი ბედოვლათს.
მინდოდა, დედის დანატოვარი,
ის სახლი ნელსაც გადამეტოვლა...

კუპური ფილი

ეს ჩემი გული — ბორცვი წითელბალახოვანი —
ჯერაც გულუხვად უმასპინძლდება
მარტომბის ცენებს ჩემგან გახედნილს,
რაც ე

იქ ისეთი უხმაურო სოფლებია,
შეიძლება ანგელოზის ხმაგაიგო! —
თქვა ქარმა და მიატოვა გრიგოლეთი
და წავიდა, როგორც ლალი რიგოლეტო...

მოდის გიორგობისთვის

მოდის გიორგობისთვის: ზღვარი დაიკარგება
სიმზვანის და სიყვითლის ნეიტრალურ ზეზონის...
და სიმზვანე, სირცებილი, ჩუმად აიპარგება
და დადგება სიყვითლის მოფარფატე სეზონი...

გახედნიან მოზვრებს და ის მოზვრები ვაშლისდარ
ცრემლებს რომ ჩამოლერიან — იგუჟებენ ტაბიკებს...
მხატვრებს დრო დაუდგებათ მოლერტების გაშლისდა
დაინუება ჯირითი ფერწერის და გრაფიკის...

ბაგშვებიც კი არაფრით დაამშევენ ფლომასტერს —
დახატავენ ძმაკაც ხეს, მელოტსა და მოტვლებილს.
ვიკლი ყვითელ თოვაში და ამ შემოდგომაზეც
ეზოები იქნება სასაფლაო ფოთლების.

გავშვილის სახლის ჭრიალი

ბაგშვების სახლის ჭრიალი — რეალურს არ ჰგავს,
თითქოს იხსენებს დროს, როცა უმრავ ნარგავს
ნარმალებიდა ტყები და... ამნარ ჭრიალს
ჭრიალს ვერ არქმევ, მას ბევრი სახელი ჰქვია.

ბაგშვების სახლის ჭრიალი ჭრიჭინის ჭრიჭინს
ჰგავს, თუმცა მსგავსი კვენები, გაუსნელ ერთით,
ამოსდის ენჩავარდნილს, როცა მექრდიდა
გულა უბორგას და უნდა ვინმე გვერდიდან

აღარ ამოშვების ჭრიალის სახლის, სულ მერვენა, რომ ერთი მერვენაში იქნებათ
და სწორედ ამიტომ, სწორედაც ამიტომ

ჩაგშვების, დედას და ბებიას ერთად
და სწორებან მასზე, რაზეც აქ გულმევდარი ვწერდა
ვეითხელობ ისე ჩუმად, რომ ვეღარ გაიგონ
და მაიმედებს სიჩუმე — ჩემი დაიკო...

ზოგჯერ მერვენა, ამ სახლის უცნაურ ჭრიალს,
რომ არ ვიტირო, ხსოვნაში ბურთივით მჩრიან...

ბაგშვების სახლის ჭრიალი ძევლი სიკეთით
ველარ ამაყობს, მაგრამ ის ველოსიპედის
უსაბურავ ბორბალთა ხმებაც გამოსცემს
და კიდევ იმ ხმებს, რომლებიც ჩემსას სამოსებს
აუდიოდათ მავთულზე მშრობლებს ქარშიდა
იმ ხმებაც, ზამთრის დამით რომ კვახის ხარშიდან
იბადებოდნენ ამ სახლში, რომლის ჭრიალი
თითქოს ძალიან გახდა და ძალზე მჭლე არი
და თავგის ხმასაც მაგონებს, ასევე ქვიჯის
და ქვასანაყის კრიფის ხმას — ამაზეც მიჭირს,
რომ ბაგშვების სახლი ჭრიალი შეცვლია უკვე
და ვესმენ ხმას და, თითქოსდა, მოსმენის ვულებ
კარდიოგრამას... და ძალზე არ მომწონს, რადგან,
თითქოს, შიშველი ფეხებით, თოვლ-ტყაბში ჩადგა...
და, რაც დრო გადის, თანდათან სრულიად სხვა ხმით
ჭრიალებს ჩემი ბაგშვების პატარა სახლი.

ისევ ადამიანის შესახებ

ვერ გამოსწორდა ადამიანი:
ხან ჩანს მიშვებულსადავიანი,
ხან — ურჩხულია ცხრათავიანი.
თუ მოისურვა — სიერთით გაანგბანს.
თუ მოესურვა — ნაგართმევს უანგბადს.
ზოგჯერ დრო ისე დაქლიავებს —
გონზე მოყვანა ვერ შეძლოს განგმაც...

ხან არაფერზე არ სწორს, არღელავს.
ხან უსივდება ღელვით ნაღველა...
ხან გადიქცევა ძმათა მდაღველად,
ხან — დროს ყველა კლავის აირევს
თავში და — მუსრავს თავისიარებს...
მერე დაჯდება ცალფეხ-ცალხელა
და წერს უაზრო დავის შაირებს...

რი შვილეული

1. ირონია ოცნებაზე

ხატვა არ ვიცი, უბრალოს ვეღარ ვაეტებ ჩანახატს.
ოცნებით ვმხატვრობ, იცნება თავის თავს თავზე მანაყავს.
ბევრი მავნონ და მანუნია ამ სინამდევილის ჩანახმა —
ხან დამინებლა გონება, ხან — გულისებზე დანაღმა...
არ მინდა აღარაფერი, იმაზეც კი ვარ თანახმა,
რომ ჩემი თავი, როდისმე, თუნდაც იცნებით მანახა
გადაქცეული ან კურბედ, ან, თუნდაც, უმცროს კრანახად!

2. ამაღების სამხილი

ეს საწუთო არაფრად არც ღირდა და არცა ღირს.
აქ, ხანდახან, გიგანებს უნაგირის ძარძაყიც —
შეიძლება აგაგდოს და დაგემსხვრეს ბარძაყი.
აქ მუდმივი არაა ღამაზიც და ფარსაგიც —
კარს იქით თუ ჯელობ, ბებერი ხარ კარსაქით...
შეიძლება ცოცხლობდე მევდარ გულით და მევდარ სახით,
თან ონორე გერებას და გვარად იყორის.

სხვა ხალხი

სხვა ხალხის ისმის აქ ურიამული.
გალაკტიონი

სხვა ხალხი მოვიდა, სრულიად სხვა ხალხი,
სხვანარი გაეგბით, სხვანარ მაღალ ხით,
სხვაგვარა და უსმენებ ლაპარაკს,
ასევე სწუხან და ხარობენ სხვაგვარად,
სხვაგვარი თვალებით გასცემერნ სიყრცეებს
და სხვაფერ დადიან! და სხვაფერ იცმევენ!
და სხვაფერ იგბენ ყოფნას და არყოფნას,
და სხვაფერ აქცევენ სიტყვებსაც — უარგონად
და სხვაფერ ისცრან მზრასაც ირიბულს,
ხოლო ჩვენ გვირნია, ისინი პირუკუ
შერებიან ყველაფერს, რასაც ჩვენ ვშერებოდით
და ჩვენთვის რაც ნიშნავს რევანშეს და ნეპოტიმზს,
მათ ღინებებს ეკოც და კეპოტიც
ვერ აცხრობს. ისინი ქარხნით და დეპოთი
არ იამაყებენ, მაგრამ მათ გამჯდარი
ექნებათ ძალ-რბილში სიბართლის ლაშქარი,
ნარელ გონებაც, და დიდი შეგნებაც,
მადლიც და გაძლებაც უზღვავი ექნებათ
და სწორედ ამიტომ, სწორედაც ამიტომ
ჩვენ, უნაყოფებს, ამაოდ ჰყვაიოთო,
გვეტყვიან ბერები ისინი უშენებელისდა
მილიონ იქროსთვის და არსად, არასდროს
მრუდედ არ გაზომავს ამათი თარაზო...
და, როგორც შრიალი ძველ ბალში ახალხის,
გარშემო ყოველგან იგრძნობა სხვა ხალხი.

დაკარგვის სურვილი ურთოლეცვენაში

ფოთოლცვენის ჯერიც დადგა
და ფოთლების ნიაღვარი
მოდის მინის ჭერიდან და
ვტკბები ყვითელ ნიაღარით...

ვდგავარ, ვგავარ მაღალ მოლბერტს,
მინებებულს თავის ნარკოზს...
მინდა გრძნობის ჭალად მოვყვე
ფოთლებქვემ და დავიკარგო...

საუბარი ქვასთან

საუბრობ ქვასთან. ქვის ენა რაღაცით კიგავს
სიჩუმეს, მაგრამ გესმის და გითრთოლებს ნიკაპს.
ჯიკავს გრძნობ გულზე, რომელიც ეკუთვნის ქვისხელს,
ოლონდაც კი არ უარგყოფს, მალამოს გიცხებს...
ქვის მეტს ვერავის განაღობ იღუმალს ოდნავ,
ქვას ძალუს ქვევა სიტყვიერ ყვავილთა ქრონად...
მოთქამ, ქვითონებ და მანც მოესმის არვის,
ქვის გარდა, ქვასაც აქს მადლი ტკივილთა ქართვის
ფარვის და... ქვასთან საუბრობ, გებულობ ზღვისდა
მდინარის დარდს და, გული რომ არ გექცეს ხისტად,
ვისთან ნახვიდე არ იცი, არავინ გიფენს
ფანძაზს, ქვა კი გერაბის — დაღალულს, მყიფეს,
მზიფე ვაშლია თითქოს, ან — ნექტარის პასტა...
ქვა შენს ნინაშე კი არ დევს, ძეგლივით დგასდა
ბასტა!

აათორითი ოცდამეორე საუკუნის დამდეგის

მე არ ვუყვარვარ ჩემ სამშობლოს
მას მხოლოდ ჩემი ძვლები უნდა
თავის სიბერეშპარულ თავის
გასამაგრებელ არმატურებად

მე არ ვუყვარვარ ჩემ სამშობლოს
და თუ პური ჩემთვის ჯერაც არ ენანება
მხოლოდ იმიტომ რომ ფიქრობს იქნებ
ბარიკადად გამომადგენს

მე არ ვუყვარვარ ჩემ სამშობლოს
თუმცა დღემდე ვარ მონამლული
პატროტიზმის ნებერმოქმედ სანამლავით და
მის ძლიერებას ისევე ველი

უსათურდ, უთურდ

უსათურდ, უთურდ — ან თოვს, ან წვიმს, ანქრის,
როცა მინდა მოძენა ქაღალდის და ფარერის.
უსათურდ, უთურდ, როცა წერას ვინებს,
ან — ძალინ სუსხია, ან — ძალინ სუცხე.
უსათურდ, უთურდ მაშინ ვინებს წერას,
როცა ვინძე მეტდურის, ან — მიყურებს ცერად...
პოეზია — მყიფეა — მოგვევლება გარსვერ,
ზოგჯერ — ქარი მოიტანს და გაპყვება ქარსვე.
უსათურდ, უთურდ გულს ვარამი ხაზაგს,
როცა ვყნოსაც ცრემლების და მელანის ნაზაგს,
აბა არაფრისათვის ვინ იძლევა ლექსებს! —
ან ცად უნდა დაფრენდე, ან — ვერ იდგე ფეხზე,
ან — მიჰეონდე ქარს, როგორც ზამთრისპირის ნეშო,
იყო ნაღალატევი, ანდა — უნუგეშმ.

უსათურდ, უნდა გკლან, ან გრიყონ,
უნდა სულიც გედგას და უნდა მკვდრიც იყო,
თორებ საზარელა — აწუხებდე ღმერთებს,
სული არა გტკიოდეს და ლექსს მაინც წერდე.

გორგის დღიურიდან

ვიღაცა მუჭაში ჩამიყრის მონეტებს,
მაგრამ ამ სისუსტეს როდემდე ვმონობდე!
ვერასდროს ვერ მივალ მე იმის დონემდე,
ვინც არის დონი და თან ჰქინია დონალდი...

ღიაა დუქანი, დავყურებ სალათებს —
უფულოდ მსროლელი არა სალუტიც...
ღიაა სალუდეც, იგივე სალოთე.<

დასასრული

შორიდან იწყებს...

პაციენტების მიღება ახალი დასრულებული პერიოდისა, ექთან გოგოს რომ შემოულია კარი და უთქვამს, მარჯანიშვილის თეატრი ჩამოდის ჩვენთან. ჩვენთან სადა, გოგოო, უკითხავს, ჰერი ბია, სოფელში ჩამოჰყავთ და გაკვირვებისგან თვალები გადიდებია. სოფლის კლუბში არ შეისვლებოდა თურმე, ისე იყო გავერანებული იქაურობა იატაკიან-ჭერიან-კედლებიანა. ექთანს გაცინებია და უთქვამს, აქ არა, კლარა ექიმი, რაიონში უნდა გამართონ წარმოდგენებიო (რაიონი რაიონულ ცენტრს ნიშანვდა, პატარა ქალაქს, ან დაბას). მისულა თუ არა შინ, ქმრისთვის მიუხარებია ეს ამბავი და უთხოვია, იქნებ გვეშოვნა ბილეთები და წაგასულიყავითო. ბევრჯერ გამეორება არ დასჭირვებია, არც იმის შეხსენება, რომ გათხოვებისა და სოფელში გადმობარებების შემდეგ ერთხელაც არ იყო ნამყოფი თეატრში. პირველ წარმოდგენაზე ვერ მოხვედრილან და მეორეზე ნასულან. დაუტოვებიათ შეიღები — ორი, უკვე წამოზრდილი ბიჭი მეზობელთან, კახეთში ხევსურეთიდან ჩამოსახლებულ მარტოხელა, ყოჩალ ქალთან და გაპყოლიან ავტობუსს „რაიონისკენ“. „კულტურის სახლში“ ტევა არ ყოფილა, დარბაზში „ძალაშეს წერ ეს ასაკის მდგარა, ხოლო ფოიეში — მასტიკისა და ნახერხის. წინა დღის გან განსხვავებით, როცა მაყურებელი ნახევარ საათზე მეტხანს ელლებოდოდა „ადგილობრივი ხელმძღვანელობის“ მობრანებას, სპექტაკლი დროულად, ზუსტად რვა საათზე დაწყებულა. გადაწყეულა ფარდა და შედგომიან მსახიობები საქმეს. თან როგორი მსახიობები — უმეტესობას კინოფილმებიდანაც რომ იცნობდნენ, ისეთებია...“

ერთ პატარა, მიყრუებულ დასახლებაში მომზდარ ამბავზე ყოფილა პიესა. დასახლება იმდენად შორეული და უმნიშვნელო გახლდათ თურმე, რომ მის სარკინიგზო სადგურზე ეგრეთ წოდებული „ჩქარი“ მატარებლები არც კი ჩერდებოდნენ. ერთხელ გაჩერებულა შემადგენლობა, ისიც შემთხვევით, და ამას მოჰყოლია ამბავი, რომელსაც გვარინად აუმღვრევია პროვინციული ცხოვრების ერთფეროვანი, ულიმლამო და მდორე დინება. დედაქალაქისკენ მიმავალი ექსპრესიდან ქალი ჩამოუსვამთ უბილეთობის გამო — ახალგაზრდა, მოდურად გამოპრანჭული ლამაზმანი. უკიდურესად ალელვებულს, ლამის სასონარკვეთილს ადგილობრივი გიმნაზიის მასწავლებელი გადაპყრია პერიონზე. ახალგაზრდა კაცს დახმარება შეუთავაზება მისითვის და ღამის გასათვად შინ წაუყვანია. მდიდართა და უდარდელთა სამყაროდან სრულიად მოულოდნელად მოვლენილ არსებს დიდი ინტერესი გამოუმჟღავნებია უცხო და ურვეულო გარემოს მიმართ. მოსწონებია კოპნიანის სახლი აივანზე პირსაბანითა და სხვენზე ტელესკოპით. თვალში მოსვლია ცოტა მორცხვი, ცოტა დაბწეული მასპინძელი, რომელსაც ვარსკვლავებით მოჭედილ ცაზე მის მიერ ალმოჩენილი უსახელო მნათობი უჩევენებია. ახალგაზრდა კაცისთვისაც დაუხვევია თავბრუ ქალის ფრთხიალს, გაჯერებულს ფრანგული ნელსაცხებლების სურნელებითა და ჰაეროვანი კაბის კალთების შრიალით. მითქმა-მოთქმა მეორე დილიდანვე დაწყებულა. ვინ აღარ ალაპარაკებულა, ვის რა ვარაუდი აღარ გამოუთქვამს. ყველაზე მონადინებულები გამნაზისტი გოგონები, ჰედაგოგიურ გამოცდილებით დამზიმებული ქალბატონები, რეინგზის სადგურისა და ფოსტის მოხელეები ყოფილან. გამორჩეულად გაბედულები და ცნობისმოყვარები შინაც სწევებიან ასტრონომიის მასწავლებელს, რათა საკუთარი თვალით ენილათ მათ მხარეში შემოფრენილი „უცხო ჩიტი“ და დარწმუნებულიყვანენ ყურმოკრული ჭორებისა და ვარაუდების მართებულობაში. ორ ადამიანს შორის ალმოცენებულ ურთიერთობას მომწონებლებიც გამოსჩენია და დამწუნებლებიც. ამასობაში კი, „უცხო ჩიტს“ მასწავლებელთან დარჩენა და პროვინციაში ცხოვრება გადაუწყვეტია. წარმოუდგენა კიდეც, როგორ ამოუდგებოდა გვერდში, როგორ შეუმსუბუქებდა ყოფას დიდი ალმოჩენებსთვის დაბადებულ ადამიანს. ამ გადაწყვეტილებით აღფრთოვანებულ კაცს უსახელო ვარსკვლავისთვის მისი სახ-

ელი დაურქმევია... თუმცა, წყვილის იდიოლ-ია დიდხანს არ გავრძელებულა. მომხდარია ის, რაც უნდა მომხდარიყო — ლამაზმან-ისთვის დედაქალაქიდან ჩამოუკითხავთ და მისი რომანტიკული მონოლოგის მოს-მენის შემდეგ, დინჯად და დამაჯერებლად განუმარტავთ, რატომ ვერ შექმნებდა ცხ-ოვრების ნირის შეცვლას და თუ მაინც შე-ეცდებოდა, რას დაამსგავსებდა სოფლური ყოფა მოკლე ხანში. სურათებს სავარაუდო მომავლიდან ჯერ დაუუჭვებია და შეუყოყ-მანებია, მერე საგონებელში ჩაუგდია, ბო-ლოს კი, დაუფრთხია ქალი. თავდაყირა დამდგარა მისი წარმოდგენები, ცრებ-ლებით ავსებია თვალები, ატირებულა, სა-ცოდავად მობუზულს სლუკუნით წარ-მოუთქვამს მობონდიშებისა და გამომშვი-დობების მსგავსი სიტყვები და მორჩილად გაჰყოლია დედაქალაქიდან ჩამოსულ თმა-გადასლექილ, ნვრილულვაშიან, კუბოკ-რულ პიჯაპში გამოწყობილ ფრანტს...

„საბჭოთა ქალი“ ეთვალიერებინა, ანდა ემილ ზოლას „ქალთა ბედნიერება“ ეკითხას საორდინაციოროში მჯდომას გაუთავებლად ესმინა ახალგაზრდა ეგრეთ წოდებული „პერსპექტიული“ ასისტენტების კომპლი- მენტები და ოხუნჯობები, თუ შორეულ სა- ძოვრებსა და ფერმებში კვირაობით გადა- კარგული მეუღლისთვის მონაცრებული, სასურველი სითბო დახმარებინა ოჯახ- ში...

სანგრძლივი ტაშით დაუჯილდებათ
მსახიობები, ოთხჯერ, თუ ხუთჯერ
გამოიყენანიათ დახურული ფარდის წინ
თავის დასაკრავად. „კულტურის სახლ-
იდან“ როდის-როდის გამოტეულებს სოფ-
ლისაკენ მიმავალი ბოლო ავტობუსი წასუ-
ლი დახვედრიათ. კიდევ კარგი, საბარემ-
ანქნა გამოჩენილა საჭესთან წაცნობი-
მდლოლით. ჩეგნ კარგ დასტაქრებს რამეზე
როგორ დავზარდებიო, უთქვამს იმ ღვთის-
ნიერ კაცს და კაბინის კარი გამოულია

ზაალ სამადაშვილი

პლანა ექიმი

სპეცტაკლის ფინალურ სცენას ძალიან უმოქმედია — გული აჩუყებია, შებრალებია ქალი, რომელიც, მისი აზრით, ცოტა ხნის წინ ჩასახულ გრძნობას თრგუნავდა, საკუთარ მომავალს ეპრძოდა, უარს ამბობდა ახალ ცხოვრებაზე... უბრუნდებოდა იმას, რასაც სიყალბით აღსავსედ და ფუჭად ჩავლილად მიიჩნევდა პროვინციელი მასწავლებლის შეყვარებისთანავე, მის გვერდით ყოფნისას, მასთან ერთად ვარსკვლავებით მოჭედილი ცის კაბაფონის ჭვრეტისა... გახსნებია ის მომენტი, როცა თავადაც მსგავსი არჩევანის წინაშე დამდგარა, დღე, როცა ერთხელ და სამუდამოდ უნდა გადაეწყვიტა, სად და, რაც მთავარია, როგორ გაეგრძელებინა ცხოვრება — გადაკარგულ სოფელში ვეტერინარად გამწერებულ საყვარელ კაცთან ერთად, თუ მობლიურ ქალაქში ოჯახის წევრების ზრუნვით გარემოცულს, მეტაკლებად დაზღვეულს მოსალოდნელი სიძნელეებისგან; პატარა, მოუწყობელ ამბულატორიაში მარტოდმარტოს, საკუთარი ცოდნისა და შესაძლებლობების ანაბარა დარჩენილს ემკურნალა პაციენტების ისთვის, თუ გახამებულ თეთრ ხალათში გამოწევილსა და კისერზე ფონენდოსკოპამოკიდებულს დიდი, პრიალა კლინიკის პალატებში ევლო რომელიმე ცნობილი პროფესორის ამაღასთან ერთად, თანმხები პირის სტატუსით; საღამობით, შინდაბრუნებულს არად ჩაეგდო დაღლილობა, თავიდან მხოლოდ ქმრისთვის, შემდეგ კი შეილებისთვისაც — საჭმელი მოემზადებინა, დასარეცხი დაერცხა, დასაუთოებელი დაეუთოებინ, დასაკემსი დაეკემსა, თუ ამგვარი ვალდებულებებისაგან თავის-უფალს, სხვა რამებით დაეკავებინა თავი და სავარძელში მოკალათებულს ჟურნალი

ქალი მძღოლის გვერდით დაუსვამს ქმარს ტვითონ კი, ზევით ასულა, იარაზე. ცივებ
ქარი უბერავდა თურმე, ძვალსა და რბილ-
ში ატანდა ზამთრისპირის თოში. კილვე
კარგი, რომ სოფლამდე დიდი გზაა არ ედოოთ
თორებე გაციება არ ასცდებოდა ძარაზე
მდგომს, რომელსაც არც ჰუდის დახურვა
ჰყენარებისა და არც ყელის შეფუთვნა
ობითი შესრულება “

ჩანაწერი ათას ცხრაას სამოცდათხუთ-
მეტი წლის დეკემბრის თვით არის დათარ-
ილებული. იმ დროს მათემატიკის
ფაკულტეტზე ვსწავლობდი და ჩემი ლიტე-
რატურული საქმიანობა წიგნების კითხ-
ვით და დღიურების წარმოებით შემო-
ფარგლებოდა. მოთხოვების წერა მოგვი-
ანებით დავიწყე, რცდაათი წლისა რომ
გავხდი — მერე. დღიურები ძალიან გამო-
მადგა. ზოგიერთი ამბავი, ვთარებებისა
და შთაბეჭდილებების აღწერა მცირედდე
ნი ხელის შევლების შემდეგ ლიტერატუ-
რულ ტექსტად იქცა და მკითხველის
წინაშე წარდგა. მათარებელში მოსმენილ
ისტორიას მსგავსი რამარ განუცდია, მისი
მთხოვებელი ნოველის პერსონაჟად არ
გარდაქმნილა; თუმცა, რამდენიმე დეტა-
ლი, ჩემთვის შეუმჩნევლად, სხვადასხვა
მონათხოვებში გაიფართქო, რასაც მხოლოდ
ახლა, ძველისძველი, ზამბარით აკინძული
ბლოკონტის კითხვისას მივხვდი. ერთან
ზუსტად ასეთი „საერთო“ ვაგონი მაქსი-
ალნერილი; მეორე ადგილას იმ ბიჭებზე
ვყვები, რომლებიც მატარებელში შარის
საძებნელად ადან; სხვაგან „კულტურის
სახლის“ ფოიეს ვახსენებ, სადაც მასტიკით
მოპრიალებულ იატაკზე წახერხი ყრია,
ხოლო კედლებზე ცნობილი კინომსახ-

შეკითხვები რომ არა, დარჩებოდა ეს ჩანაცერები ჩანაცერად, სტრიქონი არ დაემატებოდა. პირველი შეკითხვა — რატომ ჰყვება ქალი იდილიურთან მიახლოებულ ამბავს — იმ მკითხველისაა, ვისაც შელამზებული ჰგონია ყველა ტექსტი, სადაც რაიმე თავზარდამცემი არ ხდება, ვინც ფიქრობს, რომ ადამიანის ფარული ბუნება მხოლოდ მავნე ჩვევებისა და მიღრეკილებებისგან შედგება, ვისთვისაც გულწრფელობა თავზე ნაცრის წაყრასთან, თვითგვემასთან არის გაიგივებული. მეორე შეკითხვა — ქალი პირველად ჰყვება ამ ამბავს, თუ მესამედ ან მეათედ — ჩვეულებრივ, დაკვირვებულ მკითხველს ეკუთვნის და ვფიქრობ, რომ მასზე პასუხის გაცემით პირველ შეკითხვასაც ვპასუხობთ...

* *

ոմիս დადგენა, პირველաდ ჰყვება თუ არა ამბავს, შეუძლებელია. ძნელია იმის თქმაც, რომ ხօნირად იქცევა ასე. მხოლოდ ვარაუდების გამოთქმაა შესაძლებელი. ვარაუდებს თუ გაყვეპით, დიდი ალბა-თობით გადავაწყდებით იმას, რაც არაერთხელ მომხდარა სხვათა ცხოვრება-ში. კერძოდ — კაცის გატლანქებას, უარესობისკენ შეცვლას. ქალის მიერ იმის დანახვას, როგორ ეგუება მისი მეუღლე საყოველთაო სიყალეს და როგორ გარდაისახება „ცხოვრების დასტაქარი“ „მეცხოველეობის დარგის მუშაკად“; როგორ ჩნდება მის ლექსიკონში „ახალი“ სიტყვები და მიმართვის „ახალი“ ფორმები, რომელთა შორის ყველაზე მძიმედ მოსასმენი როყიოდ წამოსროლით „ქალი“-ა; როგორ თვრება ხშირად და ტრაგაბობს ისეთი „მიღწევებით“, რომლებიც ცოტა ხნის წინ ღილილს იწვევდნენ მასში. ქალი ითრგუნება, შუქი უქრება თვალებში. ყველა ატყობს დადარდიანებას. გამოკითხვასაც უწყებენ მიზეზების დასადგენად, მაგრამ კრინტს ვერ აძვრევინებენ. როგორც კი მარტო რჩება თუ შინ და თუ გარეთ, ტირილი უვარდება. ყველაზე დიდხანს და გულამისკვნით ლამ-ლამბით ტირის, ბავშვები რომ დაიძინებენ, მერე...

თუ ისე დიდი ხნის შემდეგ უცნაური რამეც
ხდება; ერთ-ერთ, სხვებთან შედარებით
უფრო მკაფიოდ შემონახულ მოგ-
ონებასთან რამდენჯერმე მიღრუნება
ცრემლის შეშრობაში ეხმარება და აწყე-
ბინებს ფიქრს იმაზე, რომ დანენების, ხე-
ლის ჩაქრევის შემთხვევაში ამ და კიდევ
სხვა სურათებს გაქრობა ემუქრებათ; რომ
მათი შენარჩუნებით მომავალ ბედნიერ
ნუთებს გადაარჩენს; რომ ასტრონომიის
მასწავლებლისა და ქარათშუტა ლამაზმა-
ნის დღემოკლე, უილბლო სიყარულის მიბ-
მა თხუთმეტი წლის წინ მიღებულ გადან-
ყვეტილებასთან, მხენებას სძენს, საკუთარ
უპირატესობაში არწმუნებს არამარტო
ერთი, კონკრეტული ქალის, არამედ
ზოგადად — სუსტი, უნებისყოფო ადამი-
ანების მიმართ; ახსენებს, რომ ცხოვრება
დაბრკოლებების გადალახვის, გან-
საცდელებათ გამკლავების ერთი გრძე-
ლი ჯაჭვია; ამ ჯაჭვის ურლვევობის შენარ-
ჩუნება და ამისათვის მისი ერთ-ერთი რგ-
ოლის გაცოცხლება უნდება, მისი დალაგე-
ბა სურათებად, რომლებსაც სხვებიც დაინ-
ახავენ; ერთადერთი გზა ამის მისაღწევად
— მოყოლაა. ჰოდა, ისიც ჰყვება. შეიძლე-
ბა ერთხელ, შეიძლება ცხრაჯერ, ან
ათჯერ...

თუმცა დაბეჭითებით უნდა ითქვას, რომ პირებულივები მოყოლის შემდეგ შინიდან გამოსულ და ამბულატორიისკენ მიმავალ კლარა ექიმს დარღის ნასახსაც ვერ შეატყობის ვერავინ — მეტიც, წინანდელზე უფრო კოხტად გამოწყობილს და შემართებულს დაინახავს ყველა.

მუსის ტრიოლეტი

პოეტის ნათელ ხსოვნას

ამ სამყაროში შავი ფერი უფრო მეტია.
მე წავალ, მაგრამ „მუსა კვლავაც შეიმოსება“.
ავხედე მზეს და... რაღაც ძალით მეც ამეტირა —
ამ სამყაროში შავი ფერი უფრო მეტია.
რამაც დამბადა და რაც მომკლავს, ნუთუ ერთია?!
ის ჩემი მოსულით, ჩემი წასულით არ გაოცდება...
ამ სამყაროში შავი ფერი უფრო მეტია.
მე ისევ მოვალ, მუსა კვლავაც შეიმოსება.

გამოთხოვება...

მზიას!

ხომ ასე მატებე, მატებე, მანამე,
მატებე, მე მაინც შეზებული ვდრაზდები,
ხომ შენთან ვიყავ, არსად არ წაველ,
როგორ დამტოვე ასე ავხორცი?!

სად არის ჩემი შმაგი აზრები?!

ჩემი ვერებები სათ აღხოცე?

სად არის ცეცხლი ჩემი აღმგზნები?!

როგორ წახვედი, რომ არ მაკოცე!

აპ, შენ სხვაგვარად გრძნობ და აზროვნებ,
და ჩემი წლებიც სადღაც ჩახოცე...
მშვიდობით, ჩემო ახალგაზრდობავა...
გამოთხოვება... და... ცხვირსახოცი!

გახეგა და იღვალი

ისტორიოსნო, კაცთა ბედი ღმერთებს მიანდეთ!
იყო პერიკლე, კეისარი, იყო რამზესი...
აუსტერლიცთან ბონაპარტი იყო დიადი,
ვატერლუსთან კი — ყველა სხვაზე ულამაზესი!

სილამაზის უკვდავება

სილამაზის მსახურება მინდა,
ჩემი წილი სილამაზის შექმნა...
ბედისნერა მაკვირდება ციდან,
ჩემში სულს და სიყვარულს რომ შეხვდა.

სილამაზის ცრემლიანმა გემმა
მტკიცან სულში ჩამოუშვა ღუზა,
სახეს მიმკობს სტიგმა — ნაღლის გემმა...
დავილალე, დავიღალე, მუზა.

სულ მწვავს კითხვა: „შეძლება თუ არ
ბედისა და ბედისნერის შეცვლა“?
ვიღაც ყურში ჩამჩურჩულებს უარს,
იმდეს არ ვთმობ — იქნება და, შეცდა?

ცაში დილით ცისარტყელა ვნახე...
და ძველ შრამზე აკიაფდა ცრემლი,
მე ცხოვრება სულ მიგებდა მახეს
და ხარობდა ჩემი ტანჯვის ცქრით.

ჩემი ტკბილო, სულზე ტკბილო მუზა,
ვიცი: უნდა ვიყო მადლობელი,
ქანცი გამწყდა, ცეცხლი წვეთავს გულზე,
ცეცხლი იგი, ჩვენგან მადლს რომ ელის.

დაე, იყოს ისე, როგორც არის,
უმადური არასოდეს ვიყავ,
სილამაზის მშვენიერი კარი
ჩემშია და მუდამ ჩემში იყო.

აღარ ვიცი: ავი ვარ თუ წმინდა,
აღარ ვიცი: სხვა რა უნდა მექნა?
სილამაზის მსახურება მინდა...
ჩემი წილი უკვდავების შექმნა!

მონოტონი ნიმის

წვიმი მონოტონური მოდის... მოდის... მოდის...
და თავისი ღუმილით რაღაცის თქმას აპირებს,
ლექსი ძველი სჯობია ლექსებს ახალ მოდის
სიცოცხლე და სიკვდლლ წუთისოფელს აკვირვებს.
როდის იყო ნეტავი, ნეტა იყო როდის,
წვიმი რომ არ უყვარდათ ზღვის ნისლიან ნაპირებს
ჰექსამეტრი ტონური ზვირთებივით მოდის...
და თეტისი დასტირის გულამომჯდარ აქილევსს.

სამი შედევრი

ვერცერთ წატვრასთან ვერშესადარი —
სილამაზისთვის ჩემი ვედრებით —
დედა-მინაზე სამი მთა არი —
დედა-ბუნების სამი შედევრი:

კაცთა ოცნების ტურფა აბჯარი —
ცისა და მინის ღია ფანჯარა —

გია ხომერიკი

ორი პორტრეტი

გოეთე სივრცეში იყურება
მოცარტი თვალებში ვიცერს,
როცა გოეთესთან იხურება,
მოცარტი მაშინ იწყებს!

გარტოობა

არც სითბო და არც იდეა
ვზიგარ გაყინული
სადღაც ხარობს ორქიდეა
სადღაც ხარობს გული

არც წატვრა და არც ოცნება
ვზიგარ მარტოხელა
გულში დარღი იტოტება
ბაბაბაბის-ხელა

არც სითბო და არც იმედი
ვზიგარ არვის ველი
ფანჯარასთან ვერ მივედი
ალბათ რაღაც მშველის

არც წატვრა და არც გამგები
ვზიგარ გაყინული
ცოდნა ბედის და განგების —
მოცულობით — ნული.

სილვა: სიკათი

იოანე ოქროპირი მოფრინდა
შავი ფრთებით მწვანე ნაძვზე დაჯდა,
იოანე ოქროპირი მოფრინდა
მწვანე ნაძვი გაანათა ჩვენთვის.

ცუდი სიზმრის წერტილივით ჩანდა
ტყის მუქ ფონზე სულ პატარა ოქრო
იოანე ოქროპირი მოფრინდა
და ხის ძირას დგა თორმეტი სოკო.

შავ ხეს ოქრო ტყვიასავით აჩნდა
ოქროპირის მზერა ისე მჩხვლეტდა
მეც მომინდა ლაპარაკი კაცთან
მეც მომინდა სიყვარული თქვენთან.

თქვენ გგონიათ პოეტური სახეა
თუკი მეც მნიშვნელი სულთა გადასახლების
თქვენ გგონიათ პოეტური სახეა
თუკი მოჩანს სოფელი და სახლები?

იოანე ოქროპირი მოფრინდა
შავი შამვი მწვანე ნაძვზე დაჯდა
იოანე ოქროპირი მოფრინდა
მწვანე ნაძვზე იგალობა ჩვენთვის...

განვენდა

რომ შევაჯამო წატებამი
სიცილისა და ცრემლის,
ამ-გულის-დოლაბ-ნაფქვავი...
ისევ სიცოცხლეს ერთვის!

ჰედონიზმი

პარიზს იცვლის ზოგი ჰავას,
ზოგიც ლონდონს, ზოგიც იზმირს...
მე კი ჩემს მამულში დავალ...
მთელი ჩემი ჰედონიზმი!

კითხვა

დელგმა!!! ჩემთვის ვფიქრობ:
წარლენა რომ იყო, მაშინ,
მე... პოეტს... გულს და სითბოს...
ჩამსვამდნენ კიდობანში?..

მზა ამოდის და ჩადის...

მზეზე იმდენი მაქეს წაკითხულ-ნანახი...
იმდენი ფილმი... იმ მოდის... ამ მოდის,
მზეს ვუყურებ და... არ მინდა კარნახი;
მზე, მგონი, მართლა ჩადის... და... ამოდის!

მონატრეტი

ოცი წელი გულში ვხატავ —
პართენონი ვერ ვნახე!
ისევ მინდა ლურჯი ზღვა და
სასწაულთა ვენახი!

ზოცი

დღეები ისე სწრაფად მირბიან,
შეშურდებოდა თვით აქილევსსაც...
და გუფრთხი მერმისს ასე ნიღბიანს,
ჯოჯოხეთივით ცივსაც და ცხელსაც.

რაც უფრო გადის დრო, უფრო სწრაფად
რბიან ეჭვებით მძმე დღეები...
და ყოველ ქარაფს, როგორც ტკბილ წარაფს,
ვსამ და მივქრივარ ლურჯი ცხენებით.

ვისთან და რატონ? არავინ იცის,
ვინ იცის, ბოლოდ რა მელოდება?..
და მიყვარს ყრმობის ის ჩემი ვიცი,
წინ რომ ანთია თბილ მელოდიად...

პარადოქსი

ჩამაგონებენ ოპტიმიზმს,
ჯანსაღ ცხოვრების წესა...
სრული გაქრობის მოტივი...
აქციონის ლექსებს წერს!

ცეურვილი

ჯერ კიდევ შემრჩა სურვილი,
გული გავუღო ღიმილს,
სიცოცხლის ძველი წყურვილი
სულში ჯერ კიდევ ღვივის.

ରେଡାକ୍ଟିଙ୍ଗରୀ

დოდო ნივნივაძე

მახსოვე ბაგშვილის ის შეგრძნება, საფოსტო ყუთში უურნალ „დილას“ რომ აღმოვაჩინდი და მაშინვე მაგიდასთან მოკალათება და ახალი ნომრის გადაშელა მეჩქარებოდა. წამში გადავათვალიერებდი და დავკეცავდი, შემდეგ თავიდან, ნელა ვინუყბდი ფურცლას და, უპირველესად, იმ მოთხოვნებს ვკითხულობდი, რომელთა ილუსტრაციებიც მეტად მომზონდა. „დილასთან“, ალბათ, ყველას თავისი მოგონება აკავშირებს.

ნელს, შემოდგომაზე, უამრავი ადამიანის ბავშვობის უურნალი 110 წლის გახდა. მისი დამაარსებლისა და პირველი რედაქტორის, მარიამ ივანიშვილი-დემურიას ღვაწლის გასახსენებლად გამოცემულ ნიგბ-ალბომში კითხულობთ: „გ ზა, რომელიც საყმანვილო უურნალმა გაიარა დაარსებილან დღემდე, იყო სიხარულისა და ტკივილის, დროებითი კრიზისისა და აღდგენა-განახლების... სიყვარულით საგვეგზა“. რედაქტორებში გაუმართლა უურნალს, სხვადასხვა დროს მას საუკეთესო ქართველი მწერლები პატრიონობდნენ, მათ შორის იყვნენ რევაზ ინანიშვილი, მუხრან მაჭავარიანი, იოსებ ნონეშვილი... 1995 წელს, უურნალისთვის ურთულეს პერიოდში, თანამშრომლებმა „დილაზე“ ზრუნვა დოდო ნივთივაძეს მიანდეს. მას შემდეგ, მცირე ჯგუფთან ერთად, ქალბატონი დოდო, როგორც რედაქტორი, ცდილობს, ქართულ საბავშვო მწერლობასა და მკითხველს შორის საუკუნეზე მეტი ხნის წინ „დილას“ სახით გადებული ხიდი საიმედოდ დაიცვას და გაამყაროს.

— მინდა, უკრნალის 110 წლისთავი
მოგილოცოთ. როგორ აღნიშნეთ საიუბი-
ლეო თარიღი?

საიუბილე აატორისები იქცევას. საიუბილე დღეების ფარგლებში, გლდანის რაიონში ერთ-ერთ სკვერს ჟურნალ „დილის“ სახელი მიენიჭა. კეთილმოწყობილი სკვერი გახსლავთ, საინფორმაციო დაფასაც ძალიან ორიგინალური სახე აქვს — გრანიტის ძველებურ, პატარა მერჩხე გადაშლილ მარმარილოს ფურცელზე აძოიკოთხვა: „2014 წლის 6 დეკემბერს ამ სკვერს საბავშო ჟურნალ „დილის“ სახელი მიენიჭა“. მგონი, ეს პირველი დასასვენებელი ბალია, ლიტერატურული გამოცემის სახელს რომ ატარებს. მსგავსი რამ სხვა-გან არსად მეგულება.

— 19 დეკემბერს კი თბილისის მოსწავლე-ახალგაზრდობის სასახლეში გაიმართა დიდი საიტილეო ონლინძირება.

— რამდენდაც ვიცი, ურნალის გა-

ჩვენთის ძალიან ბევრს ნიშნავს, რომ
საზოგადოება — როგორც უფროსი თაო-
ბა, ისე ნორჩი მყითხველი — დიდ სიყ-
ვარულს, პატივისცემას გამოხატავს „დი-
ლის“ მიმართ, თუმცა, პრობლემა პრობლე-
მად რჩება.

— ვულისხმობთ ფინანსურ მხარეს, რაც არაერთი წელია, დახურვით ემუქრება ჟურნალს.

— დიახ. დღეს „დილა“ გაყიდული ნომრებისგან შემოსული თანხით და კეთილი ადამიანების შემონირულობით აგრძელებს არსებობას. არ შემიძლია, დიდი მადლიერებით არ ვახსენონ დემურ ბალდავაძის ოჯახი, რომლის დახმარებითაც რამდენიმე ნომერი გამოვეცით, თუმცა მუდმივად კერძო შემონირულობის იმედზე ყოფნა ძალაში რომლია.

მოგეხსენებათ, 1992 წლიდან, მაშინდელი მინისტრთა საბჭოს განკარგულებით, სახელმწიფო ჟურნალ-გაზეთებს, მათ შორის „დილას“, დოკტაცია შეუწყდა. მას მერე ვცდილობთ, საბაზრო ეკონომიკის პირობებში თავაი გადავირჩინოთ და ჩვენი ძალებით შევიარჩუნოთ ჟურნალი.

„დილოს“ რედაქციას 70 წლის განმავლობაში კოსტუმას 14-ში ჰქონდა ბინა. იმ შენობაში არაერთი ჟურნალ-გაზეთის რედაქცია იყო განთავსებული — ეს იყო ქალაქი ქალაქში. ერთ ოჯახად ვცხოვრობდით. 90-იანი წლების დასაწყისიდან კი ყველა მემკვიდრეობის მიერ მისამართი იყო ეს სახელმწიფო კულტურული ცენტრი.

მიზანს უურნალის გადარჩენა ნარმოად-
გენდა. „საყმაწვილო ენციკლოპედია“
ტომეულებად გამოვიდა. თითოეული წიგ-
ნი შედგენილია იმ ჰუბლიკაციებზე დაყრდ-
ნობით, ასი წლის განმავლობაში რომ იქ-
ჭდებოდა „დილაში“. მოგეხსენებათ, უურ-
ნალი თავისი არსებობის მანძილზე ყველა
დარგის მსოფლიო მიღწევასა თუ სამეც-
ნიერო აღმოჩენას ეხმაურებოდა. მან ერთ-
გვარი მატიანის ფუნქცია შეასრულა.
მასალები ქველი ნომრებიდან ამოვკრიბეთ
და გადავამუშავეთ. ენცილოპედიის პირვე-
ლ წიგნს, „სამყარო“ ჰქვია. მის შედგენაში
დაგვეხმარა ბატონი ევგენი ხარაძე, რომ-
ლის საბავშვო ენაზე ადაპტირებული ნერ-
ილები ასტრონომიაზე წლების განმავლო-
ბაში იბეჭდებოდა „დილაში“. როცა ენციკ-
ლოპედიაზე მუშაობას ვიწყებდით, ბატონ
ევგენის ვთხოვთ დახმარება. უკვე ღრმად
მოხუცებული გახლდათ, თუმცა რედაქ-
ციაში რომ შემოვიდა, გეგონებოდა, მთე-
ლი სამყარო შემოიტანაო. იდეა მოგვიწო-
ნა, გვითხრა, დავუძლურდი, მაგრამ
არაფერია, სხვას დაგახმარო, ახალგაზრ-
და კაცს გამოგიგზავნითო. მესამე დღეს
ერთი წლოვანი ბატონი გვესტურმა და იუ-
მორით გვითხრა, მე გახლავართ ის „ახალ-

იდენტიფიკაცია, დოკუმენტირება, კვლევა, შესხვა და, რაც მთავარია, დაცვა და აღრიცხვება.

სამწუხაოდ, ყველაფერი ფურცელზე
დარჩა.

არადა, ძალიან ბევრი იღეა გვაქვს. მა-
გალითად, გვინდა, სახელმწიფოს დახ-
მარებით, რეგულარული და მასშტაბური
სახე მივცეთ ლიტერატურულ კონკურსს,
რომელსაც ჩვენი ძალებით ვატარებთ
ხოლმე საბავშვო მწერლობაში ახალი სახ-
ელების გამოსავლენად. ეს ხომ ძალიან
მნიშვნელოვანია — საბავშვო მწერლების
მხარდაჭერა. საბავშვო ავტორებისთვის
ლიტერატურულ კონკურსებში შესაბამისია
ნომინაციები არ არის, შესაბამისად, მათ-
თვის არც პრემიები არსებობს, საბავშვო
მწერლობას ზერელედ უყურებენ. ჩვენ კი
შესანიშნავი კამოსნები გამოვალინეთ.
ახალი თაობის მწერლებიც გამოჩდნენ.

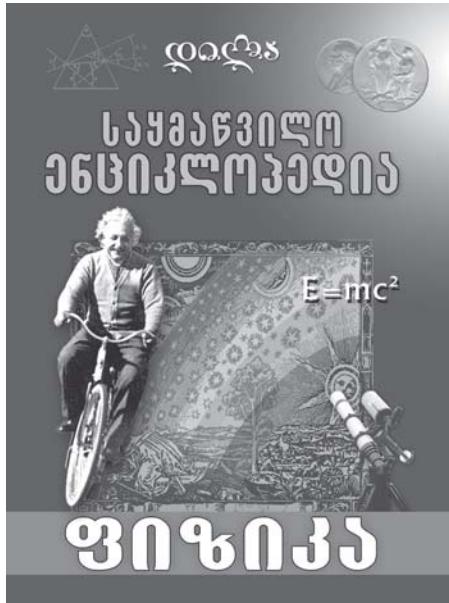
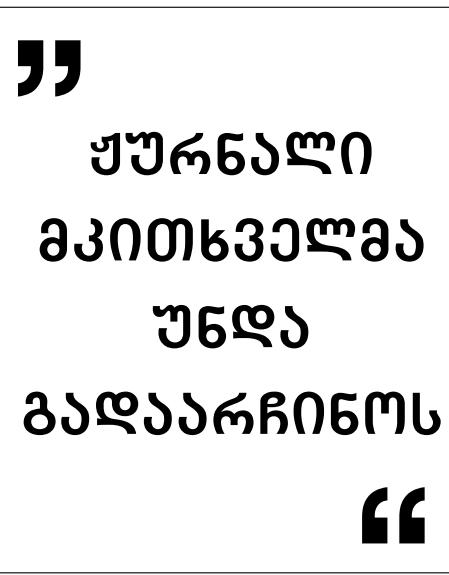
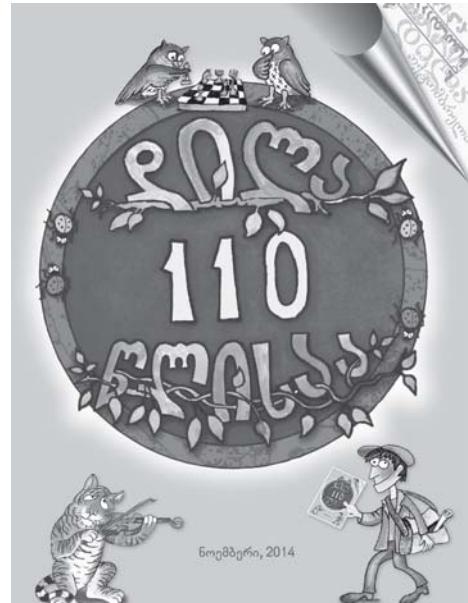
— ვინ არიან ისინი?

— რომელი ერთი დაგისახელოთ: მარიამ ნიკოლაური, ირმა მალაციძე, ნათა ჯანაშია, ბესა კეკელიძე, ლევა ცუცქირიძე, ვასილი კეკელიძე, რობერტ მელსხი... სხვათა შორის, ირმა მალაციძე ჩვენი კონკურსის გამარჯვებული გახდავთ.
სალაროვნ სანქტ-პეტერბურგის თახინისთვის

საინტერესოდ, დაგვეხმალად
წერებ. დარწმუნებული ვარ, თან ასარმოე-
ბებზე ზორ ზრდის ბავშვებს სულიერი საზრ-
დო არ მოაკლდებათ, წიგნისადმი ინტერე-
სი გაულივიდებათ, კითხვას შეიყვარებენ,
კარგი მოქალაქეებიც გაიზრდებიან.

— აკორენის მოწილის „დილას თალიაზ
გაუმართოლა — დაარსების დღიდან ჟურ-
ნალთან საუკეთესო ქართველი მწერლე-
ბი თანამშრომლობდნენ. მათ შორის ს
ვაჟა-ფშაველა, აკაკი წერეთელი, იაკობ
გოგებაშვილი, შიო მლიტელი, გიორგი
ქუჩიშვილი, იოსებ გრიშაშვილი, ნიკო
ლორთქიფანიძე... 8

— მართალი ბრძანდებით, უურნალი მდიდარი და სავსე ცხოვრებით ცხოვრობდა. ვინ ალარ მოდიოდა „დილაბი“, უურნალის მესვეურნიც მუდამ მხარში ედგნენ თავიანთ ავტორებს. ვაჟა-ფშაველას ასეთი წერილიც კი მიუნერია უურნალის დამარსებლისა და მთავარი რედაქტორისთვის, მარიამ ივანიშვილ-დემურიასთვის — ჩემი თავი, თქვენს გარდა, არავის ადარდებსო. ნინო ნაკაშიძეს, რომელიც მარიამ დემურიას შემდეგ ჩაუდგა უურნალს სათავეში, ასეთივე თბილი ურთიერთობა ჰქონდა ავტორებთან. რამდენჯერ მისულა მასთან ვაჟა და უკითხავს, ჩემი მოთხრობა თუ მოგენონათო; რა თქმა უნდაო, უპასუხია ქალბატონ ნინოს. რადგან ასეა, იქნებ ცოტა თანხა მომცეთ, ბავშვებს წულებს ვუყიდდო. ოცი მანეთი მივეცითო, მოგონებებმი წერს ნინო ნაკაშიძე. აკავისაც იხსენებს, ცოცხლად გვიხატავს, როგორ დგას რედაქტორის კართან დიდი მგოსანი და რედაქტორს ეუბნება, დღეს ლექსი არ მომიტანია თქვენი ბარტყებისთვის და თუ შემომიშვებთო. ავადმყოფობით შეწუხებულ იაკობ გოგებაშვილ-საც ნარმოგვიდგენს, ზაფხულის ცხელი დღისთვის უწვევულოდ თბილად ჩატუშულსა და კაშნემოხვეულს; აკავი აღარ დადის თქვენთან? — რედაქტორს ეკითხება. როგორ არა, დაბრძანდებაო, — პასუხობს რედაქტორი. მაშ, მისი ლექსები რად აღარ იბეჭდებაო? და, როცა ნინო ნაკაშიძის უხერხულ სიჩუმეს აწყდება, დასძენს — დავბერდით, დავბერდითო. საქმე ის გახლავთ, რომ რაც უნდა ცნობილი მწერლის ნანარმოები ყოფილიყო, თუკი საბავშვო თემატიკას არ შეესაბამებოდა, არ დაბეჭდავდნენ.

— ნინო ნაკაშიძის მოგონებები, „დილის“ დარსებიდან 1928 წლამდე, ურნალის ცხოვრების მრავალ საინტერესო ფურცელს გადაგვიშლის.

— „დილის“ ერთ-ერთი პირველი რედაქტორი საინ-ტერესოდ ჰყვება, როგორ იძრძოდა უურნალის გადარჩე-ნისთვის თითოეული თანამშრომელი. ჩანს, უურნალი მხ-ოლოდ ჩვენს დროში არ განიცდის ფინანსურ პრობლე-მებს. ამის დასტურა ნინო ნაკაშიძის წერილი-თხოვნა „ბა-ტონ სახალხო განათლების მინისტრისადმი“: „...გაჩნდა დაბრკოლება მატერიალური მხრით: საშინლად გაძვირ-და გამომცემლობა და აღარ იშოვება ქალალდი, უურნა-ლის ფასის ძალიან აწევაც არ შეიძლება, რადგანაც სხვა ხარჯებით დატვირთული ოჯახი ველარ კისრულობს დააკ-მაყოფილოს ბავშვების სულიერი მოთხოვნილება და ამ ნაკლის შეესხა სამერმისოდ აქვს გადადებული“...

„საგულისხმოა „დილის“ თანამშრომლის, კონსტატაციინე
ოდიშარიას მაგალითიც: ბაქოში წავიდა და იქაურ ქართვ-
ელ მენარმეს სთხოვა, საბავშვო ჟურნალი დიდ გასაჭიროს
განიცდის და იქნება, შეიღებისთვის გამოიწეროთ. უარი
მიიღო — უკვე სხვა ჟურნალი გამოვიწერეო. მე ქართულ
ჟურნალზე მოგახსენებთ — არ მოეშვა ოდიშარია და
ისე მოაძებნა თავი წავი წავთობმენარმეს, რომ იმან საფერ-
ფლე მოიმარჯვა, ახლავე მომშორდი თავიდან, ოორუე ამას
გესვრით. ბატონმა კონსტანტინებმ სწრაფად გაიხურა
კარი, ცოტა ხანს მოიცადა, ისევ შეაღო და მიაძახა: „გამ-
ონიწერეთ ქართული ჟურნალი!“ ასეთი შეუპოვრები იყვნენ
და ასე ერთგულებდნენ ჟურნალს. ბევრი ტრაგიკული
ფურცელი ვიცით „დილის“ ისტორიიდან — მის რედაქ-
ტორებს იჯერდნენ, გადასახლებას უსჯიდნენ, 1912 წელს
კი თანამშრომელი შიო ჩიტაძე რედაქციის წინ დახვრიტეს.
ასე ცხოვრობდა „დილა“. როგორც ქვეყანა, ისე ჟურნა-
ლი, მუდამ ბენზის ხიდზე გადიოდა, მაგრამ დარწმუნებით
შემიძლია გითხრათ, აյ მომუშავე თანამშრომლებს, არც
ერთ პერიოდში მამულის, ენისა და სამუნიციპალიტეტისა
არ უდალატიათ. ყოველთვის ასე იქნება და „დილა“ იცოცხ-
ლის.

უურნალის ასმეათე წელთან დაკავშირებით, ძალიან გვინდოფა სამუზეუმი ექსპოზიციის მოწყობა, იმ მასა-ლის გამოფენა, რაც არქივიდან გადარჩა — ძეგლი ნახ-ატების, ილუსტრაციების, ავტორთა ხელაზერი მოთხოვნებისა. წლების მიხედვით იქნებოდა წარმოდგე-ნილი უურნალის განვლილი გზა, მისი ბრძოლა გადარჩე-ნისთვის. სამწუხაოდ, ვერ შევძლით და იდეის განხორ-ციელება უკეთესი დროისთვის გადავდეთ.

— „დიალამ“ რამდენჯერმე შეიცვალა სახელი. გასული საუკუნის 10-იან წლებში ნინო ნაკაშიძე „ნაკადულის“ რეაზატორს სახლით წარადგინა.

— მოგეხსენებათ, უურნალს თავიდან „ნაკადული“ ერქვა. შემდეგ პოლიტიკური ვითარებების შესაბამისად ეცვლებოდა სახელი. ოქტომბრის რევოლუციიდან რამდენიმე საანში, 1928 წელს, „ოქტომბრელი“ უწოდეს და ლენინის სახელობის ნორჩ პონერთა ორგანიზაციის რესპუბლიკური საბჭოს ბეჭდური ორგანო გახდა. ასე გაგრძელდა მანამ, სანამ უურნალის რედაქტორად რევაზ მარგიანი არ დაინიშნა. არ მოსწონდა ეს სახელი ბატონ რევაზს და ერთხელაც, როცა უურნალში სტალინის ლექსი, „დილა“ დაიბეჭდა, რედაქტორმა ხერხი იხმარა და ზემდგომ ინსტანციებს მიმართა ნინადადებით, უურნალს „დილა“ დავარქვათო. აბა, ვინ გაბეჭდავდა უარის თქმას? ეს 1947 წელს მოხდა.

— თქვენს თანამშრომლებზე რას გვეტყვით?
— ყოველთვის ვამბობ, „დილას“ თანამშრომლები არ ჰყავს, ჩვენ ჭირისუფლები ვართ-მეთქი. ენთუზიაზმზე ვმუშაობთ, ხელფასი ორი წელიწადია, არ მიგვიღია, მაინც არ ვტოვებთ აქაურობას — „დილა“ ჩვენთვის მხოლოდ ჟურნალი არ არის, ცოცხალი ორგანიზმივთაა. მათთან, ვინც სხვადასხვა პერიოდში ემსახურებოდა ჟურნალს, ვინც ქართული საბავშვო სიტყვის ერთგული იყო, კავშირი არ გატყვეტილა, ჩვენ ამას ვგრძნობთ, ტრადიცია გრძელდება.

დღიდი სიყვარულით და მაღლიერებით მინდა გავიხსენო ლაშა სულაკაური, არაჩვეულებრივი მხატვარი, რომელიც ტრაგიკულად დაიღუპა შემოდგომაზე. მისი ილუსტრაციები წლების განმავლობაში იძექდებოდა ჩვენთან. 110 წლის საიუბილეო გამოცემის გარეკანიც ლაშას ნახატით გავაფორმეთ. საოცარი პიროვნება და შემოქმედი იყო. ეს იმ გამოვლენაზეც გამოჩნდა, გარდაცვალების შემდეგ მეულლერ რომ მოაწყო.

— ალბათ, უურნალის ბედი გარკვეულწილად ხელ-მომწერების რაოდენობაზეც არის დამოკიდებული.

— სოციალურ ქსელებში გავავრცელეთ ინფორმაცია, ფეისბუქის მომხმარებელსაც ვთხოვთ დახმარება, 170 ათასი ადამიანი გამოგვეხმაურა, თუმცა საქმით მხოლოდ თერთმეტმა გაიზიარა ჩვენი გასაჭირო, გაიღო 24 ლარი და მთელი წლით გამოიწერა უურნალი ბავშვებისთვის. მოგხესნებათ, თავდაპირველად „დილა“ თვეში სამჯერ გამოიდიოდა, ორი ნომერი უმცროსი ასაკის მკითხველისთვის იყო განკუთვნილი, ერთიც — მოზრდილთა ათვის. საბჭოთა პერიოდიდან კი ყოველთვიურად თითო ნომერი გამოიცემა. ბევრი ვეცადეთ, საჯარო სკოლები დაგვეინტერესებინა და თავიანთი ბიბლიოთეკებისთვის გამოეწერათ უურნალი. იმისთვის, რომ ეს ერთჯერადი აქცია არ ყოფილიყო და სისტემური ხასიათი ჰქონდა, განათლების სამინისტროსაც მივმართეთ, თუმცა უშედეგოდ. სკოლებთან მუშაობას ახლაც ვაგრძელებთ, რამდენიმე ხელმომწერი გვყავს რეგიონებში. დედაქალაქი არ აქტიურობს, არადა, თითო სკოლამ ორ-ორი ნომერი რომ გამოიწეროს, უურნალი ფინანსურ პრობლემებს მოაგვარებდა და ბავშვებსაც მეტად გავახარებდით.

„დილა“ ისევ მკითხველმა უნდა გადაარჩინოს

፭፻፲፭

ხურმის ხეა ჩემი სიყვარულ
ხურმის ხე ზამთარში.

არც კვირტი მისი, არც ფოთოლი
და არც ნაყოფი —
ალევი კანით წითელ ხორცაზე ა

გლუკოზიათით, მითელ მორცე იგ გადატკეცილის
არაა მისი სინამდვილე,
არამედ მხოლოდ სიზმრებია
და ღრუბლის ჭრელი ნაბიჯები
სამუდამო გაღვიძებამდე:
როცა გარშემო ვყელაფერი დაუშვებს აფერებს
და დედამიწა სიტკბოსაგან გაღარიბდება,
როცა ხეები სიხარულს გაიხდან
და ერთი ფერის ძილით დაიძონებენ,
— მაშინ ამოვლენ ტოტებიდან
სისხლისფერი გულები,
სამყაროს ნაზად ამობურცავენ!..
თოვლსაც ექნება ალაგი,
თავი რომ მიიღრიკოს...
სიცოცხლეც თავის მყუდრო ამბებს
დაუბრუნდება...

* * *

გზამშენი ჩრდილი წამოიფარა
მზე რომ გამოჩნდა,
სეები დგამენ ვინწრო ნაბიჯებს.
წახვედი, ჩემო მეგობარო,
ეზოს ბოლოდან
იწვის აპრილი,
და ახლა მაინც გადამარჩინე.

შენი ქუჩების სარეცხის თოკებს
მიაქვთ სიზმრები,
და პლანეტები ქარში აშრობენ,
ვიწყობ კალთაში ღილებს და კერჭებს
და გთხოვ მიმავალს —
გადაარჩინე ქარში ბაგშვები...

სულ გაგეფოთლა ეგ ხერხემალი,
ტოტით ცას სწვდები,
ყველამ სახსოვრად მაგ ტოტებზე
რაღაც შეგძა...
არაფერი მაქვს,
მხოლოდ გამხმარ ცრემლებს ვაგროვებ,
სამიოდ წვეთი — მარტო ეგა ვარ.

ნინო სადლობელაშვილი

ნახვედი, ჩემო მეგობარო,
ცალთვალა ირმებს
მტყივან თვალში სიყვარული შეაურიალებთ...
მზე აინტენ თანდათან ზევით,
რომ მოწყიდვება შენ გარშემო
ხვენშით ტრიალი....

အဒိုက် စာလုပ်ခွဲသွေ သာကျော် ပွဲလဲ၊ ရှုတ်
ခံလဲအေ အာ ဂမ်္မာဂျာကိုလေး၊
အျော် ရွေ့နဲ ဂွိုင်းပါ ဗုံးနဲ့ အာဒိုက်
ရွေ့မျှော်ဖြူလဲ မဖို့ရှုပဲ ကျ ရဲ
အာဒိုက် ဖြူရီးနဲ့ အာဒိုက် ဖြူရီး
စာလုပ်ခွဲရွေ့ပါ...

ნახვედი, რათა ვარსკვლავება
როგორც ქალმა
უკუნეთში სიმწრით აჩინო,
რომ ოქროსფერი ნაფეხური
ჩემს გულში —
უფლის ციცქნა კვალი,
გადაარჩინო.

* * *

როცა ოთახში ყველაფერი ჩუმდება
და ღამე თავის მძიმე ტვირთს
საწოლზე ჩამომცლის,
როცა ყურებში დედამინა გუგუნებს
და სხეულიდან ხველებით ხრჩოლავს
მთელი დღის მტვერი,
როცა გულის ნაწიბურებზე
ხვალის ფიქრი გადაირბენს და
გზაზე შუქი ჩაუტელდება —
მაშინ ვერძნობ შენს თბილ თასს ზურგზე,
რომელიღაც სიზმრიდან გადმოყოფ მელავს,
შემომარყობ პარია თითებს,
გეგონება ჩემს ხერხემალს შენთან ამყნობდე.
არაფერი, მხოლოდ შენი რძისფერი თათი —
ეს უმიზეზო თანაგრძნობა,
სიახლოვის ჩვილი ჩვევა,
შენი ხელი — მომავლიდან
მოშვერილი პატარა შუქი,
ჩემს ზურგზე ნევს და
მის ქვეშ ჩემი
გათოშილი სიყვარული იწვის...

გურამ მეგრელიშვილი

ალტერნატიული საქართველოს ამბები

ଭାବାର୍ଥିକ ଲଙ୍ଘନ

სასიათშეცვლილები კი ნამდვილად აგრძელდით. წყლის მერე მომერჩვენა, რომ ნაპირზე ნულს ქვემოთ იყო ტემპერატურა. კევინი უჯრო მხნედ იყო: „ნახევარი ცხოვრება კანადაში გავატარე, ბებიასთან. დედა ფრანგულენოვან კანადაში დაიბადა და და... ხომ გესმით, ტბის წყალი იქამდება ჩემთვის თბილი, სანამ frostbiting არ დაგემართება. ეს მართლა კარგი ადგილია გადასალებად და თუ ისეთივე იაფიცაა, როგორც ამბობთ, სინჯები უზნდა დავიწყოთ!“

რაც უხდა თქვა, იხგლისურებოვანი
სამყაროს იუმორი სრულიად უნიკალური
და დასაფასებელია. იუმორი არც გერმან-
იულ ერებს დაეწენებათ და არჩევანზე თუ
მიდგა საქმე, მე სლოვაკების იუმორზე
ვგიუდები (უფრო მრავალაზროვანია, ვი-
დრე ჩვენი გურული და უფრო დახვენილი,
ვიდრე ქუთაისური), მაგრამ ანგლიკანური
იუმორი მაინც სულ სხვაა — ბოლომდე
ინარჩუნებენ რაღაც დენდიზმს, მაშინაც
კი, როცა ყველაზე უხამს თემაზე ხუმ-
რობენ.

ბახმაროს გზისკენ კევინმა ბევრი
გვაცინა იმის თაობაზე, თუ როგორ იყავებ-
და თავს საქართველოში ჩამოსვლისგან. კა-
ვაკასიას და მის მიმდებარე ტერიტორიე-
ბს რუკაზეც კი თვალს ვარიდებდიო. იმი-
ტომ, რომ ბოლოს, როცა თურქეთის ერთ-
ერთ კურორტზე დასასვენებლად ჩავედი,
შვებულების ხუთი დღიდან სამი ლიფტში
გავატარეო. თურმე რომელიმაც ძველ
სასტუმროში გაჩერდა და ლიფტით სარგე-
ბლობა გადაწყვიტა. ლიფტი კი ამორტიზ-
ირებული ყოფილა, მაგრამ ამას ადმინის-
ტრაცია საგულდაგულოდ მალავდა.
კევინს სარგებლობა გადაუწყვეტია და
შეცდომით ლიფტით სარდაფში ჩასულა,
სადაც გაიჭედა კიდეც და სამი დღის მერე
ამერიკის საელჩოს თანამშრომლის (მისი
მეგობრის, მადლობა ლმერთს!) საგულ-
დაგულო ძებნის შედეგად უპოვნიათ. ამის
მერე კავკასია კი არა, ბულგარეთს იქით
ჩემთვის ევროპაც კი მონღოლეთის ტერი-
ტორია იყოო.

კევინზე ირაკლი პაპიაშვილი ერთი ქართველი სცენარისტით, კოკა ვარდიაშვილით გავიდა. კოკა, წლები იყო, რაც ლოს ანჯელესში ცხოვრობდა (ლოს ანჯელესი და ნიუ-იორკი ხომ ქართველებისთვის, როგორც სომხებისთვის სან ფრანცისკო, ლამის გაგრაზე უფრო შინაური ქალაქი გახდა), პლეხანოველი ნარკომანი იყო და 90-იან წლებში წავიდა საქართველოდან. მერე თავისი თბილისური ამბების წერა და უზრნალებში დაბეჭდვა დაიწყო. სევტემბრა ალილუევასი არ იყოს, ოღონდ კონტინენტის აქტ მხარეზე რამე ცუდი დანერო და იქით გმირი ხარ — უცბად გახდა (პოპულარული არა, მაგრამ) ძეგლდადი. მერე მიხვდა, რომ მარტო ამ თავისი ამბებით კოკაინის ფულს ვერ იშროვიდა და სცენარების წერას მიყო ხელი. ქართველი კაცის ამბავი კიდევ ხომ ყველამ ვიცით — შინ ვერ ვარგა ხოლმე ისე, როგორც გარეთ. უცბად გააითქვიფა საჭირო ხალხში. ცოტას ნიჭით, ცოტას მარიფათათანობით, ცოტას იმ თავისი პლეხანოვური შემტევობით მიაღწია და საშუალოზე დაბალი, მაგრამ მაინც ჩალიჩა სცენარისტი გახდა ჰოლივუდის დაბალ შრეებში. ყველა შრეს ხომ თავისი მომხმარებელი ყავს, არც ეს ჩვენი კევინი იყო მაინცდამაინც სკორსებეს გაქანებისა, მაგრამ რაღაც ფილმებში ფული ჩადებულიც და ამოღებულიც ჰქონდა. მოკლედ, კოკამ გაგვაცნო. კოკა კიდევ პაპიაშვილმა როგორ გაიცნო და ჰოლივუდში ვერმონტ ავენიუდან მელროუზ ავენიუმდე ქართველის მეტი ვინ ჩაისიგნალებს ნაქირავები მანქანით და ბანკიდან აღდებული სესხით? ეგრევე ვისქესე, ჩემები რომ იყავითო, მერე უთხრა ირაკლის და მის ორ ძმაკაცს. სამი ბოთლი კაი Glen Moray-ს დალევის მერე კი პროდიუსერის შოვნასაც დაპირდა ბიჭებს და თბილისში მათთან ერთად დაბრუნებასაც (ირაკლი ამბობდა, ჩემ თვალწინ დაჯავაშნა ბილეთი). მართალია, მეორე დღეს თბილისში გამოფრინდა კი არა, ტელეფონსაც კი აღარ უპასუხა, მაგრამ პროდიუსერი მართლა გვიშვოვა და ახლა კევინი მაღალმთან გურიაში თავის ამბებს გვიყვებოდა.

„თურქეთი კავკასია არაა, კევინ!“ —
გუთხარი მე. მან კი ხელი აიქნია, აქაოდა,
ერთი, თქვენ არჩევთ ჩინელს ვიტანამელ-
ისგან და მეორე, მე მთხოვთ, თურქეთის

გეოპოლიტიკური მდებარეობა ვიცოდეო
აი, ბინდი ის-ისაა, ჩამონალას რომ
აპირებდა (ტბასთან ახლოს ვიყავით ჯერ
აც), ფეხშიველი გოგო დავინახეთ. ასე
ოცდახუთი წლისა იქნებოდა. ბრიჯები
ეცვა და საღათისფერი მაისური წარწერ
ით „Alsace“. იქიდან მახსოვეს, რომ მაშინ
სტრასბურგი გამახსენდა.

უდგა და შველა გვთხოვა. ტყეში ვცხოვრობ მამასთან და დედასთან ერთადონ შეშლილის სახე ჰქონდა, მუცელი ხელით ეჭირა და ტირილს არ წყვეტდა. აღმოჩნდა, რომ სუროგატი დედა იყო. ოჯახის წევრების მოთხოვნით, წლებია ამაზე მუშაობდა, მაგრამ ბოლო ბავშვის და ტოვება სურდა. ამ ბავშვის მოკვლა უზნდა დამკვეთს, ღვიძლის დონორად ჭირდებაონ ამტკიცებდა. თავიდან გონებაარეულ მომენტინა, მაგრამ მერე...

და სინამდვილეში თუ გადმოვუხვევ —

მოკლედ, გოგო შეგვხვდა, ფეხშიშველი იყო. რაც ახლა მოვყევი, ეგ აზრები გამოიჩნდა რამდენიმე წამში. მასხვის, ისიც ვით ფიქრებ, დასაწერად მშვენიერი სიუჟეტი იქნებოდა-მეტები. ოლონდ პროტაგონისტი მარტო უნდა ყოფილიყო მანქანაში და თავისი პრობლემები უნდა ჰქონოდა (მაგალითად, ცოლი გაექცა და ასე შემდეგ) მძღოლი იქნებოდა, ვთქვათ, რესტავრატორი. იმუშავებდა რომელიმე ძველი, დანგრეული ისტორიული ძეგლის აღდგენაზე (აჯობებდა, მონასატრის აღდგენაზე ემუშავა, სადაც საძმოს ამბეჭიც შემოვიდოდა) გზად თბილისისკენ გადაეყრყებოდა არ

გოგოს, ვისი მდევნელებიც რესტავრატორს სიცოცხლეს გაუმნარებდნენ, ბოლოს კი აღმოჩნდებოდა, რომ სინამდვილეში გონიერარეული კაცის წარმოსახვაძმის ვართ, ვისაც თავისი ფეხმძმებელი დაყავს ტყე-ღრეში, ემალება წარმოსახული „მდევარებს“ და გოგოს „გადარჩენა“ სურსა ალბათ, არც ამდენი აზრი მომანვაბოდა და გოგოსაც ყურადღებას არ მივაქცევდით უბრალოდ ფეხშიშველი იყო და ამიტობით გავუჩერეთ, სოფლამდე მიყვანა შევთავაზეთ.

არაფერო. ძალლობა გადაგვინადა დღესთავის გზაზე წავიდ, მე კი ემოცია ბახმარომდე გამყვა. ისე, ხასიათი სამივეს გაგვიათუჭდა. საინტერესოა, რატომ ხდება ხოლმე ასე — სრულიად უმნიშვნელო ამბები განწყობას გვინამლავს.

ბახმაროში გვიან ჩავედით. კევინმა გზაში კაი ცხრა პირი გამოიინა. ამ უცხო იოლების სიმშვიდე მომცა — მე ტრანსპორტში ძილი არ შემიძლია, სულ მგონია რომ თუ ჩამეძინა, აი, სწორედ მაშინ მოვყები აყარიაში და ბუნებრივ რეაგირებას ვეღარ მოვასწრებ. ბახმარომ ცოტა გვიშველა. აյ სრულიად უნიკალური ჰავაა მგონი, ამ სიმაღლეზე ევროპაში კურორტი არც არსებობს (2050 მეტრი ზღვიდან მდინარე). ნუ, ვალ ტორენსზე თუ თვალებს მაგრად დაცხუჭავთ) და თუ არსებობს დარწმუნებული ვარ, ასეთი სისწრაფით არც გონიერას ხსნის და არც ფილტვებს წმენდას.

ჩვენ იმ დროს ჩავედით, კურორტი სეზონისთვის არაბუნებრივად გადატვირთული რომ იყო — ბახმაროში ევროპის საჭადრაკო ჩემპიონატის ნახევარფინალები ტარდებოდა და იყო ერთი ოხვრი და ვაეძა. ნახევარფინალში ქართველი შვეიცარიელი, კამერუნელი და ებრაელი თამაშობდნენ (იმ წელს კამერუნელმა მოიგო). სასტუმროებში, ქუჩებში, რესტორნებში ჭადრაკის თემით აღტაცებული ხალხი ირეოდა და იყო გაუთავებელი საჭადრაკო სუვენირების გაყიდვები და ამბები ჭადრაკი არ მიყვარს და, შესაბამისად ჩემთვის ამ გარემოში ამ დროს მოხვედრობის ციმბირელი გლეხის იაპონურ ტრადიციის ულ თეატრში ჯდომის ტოლფასი იყო კევინს შევუამხანაგდი და მეორე დილით ტყეში სახეტიალოდ წავიყვანე. სწორედ ტყეში იყო, ფეხი რომ სამ ადგილას მოითხოვა და სანამ მე მაშველები გამოვიდახე დარწმუნებული ვარ, კევინმა მსოფლიოს თავისებური წარმოსახვითი საზღვრებებულგარეთიდან ესპანეთამდე ჩააჩინჩა.

განსაკუთრებული არაფერი მომხდარი მერე. მშვიდად დავიშალეთ. ირაკლიმ ცოტა ინერვიულა, დაფინანსების ამბავი აღარ გამოვაო, მაგრამ მშვენივრადაც გამოვიდა და გაისად, ალბათ, ჭინჭაოს ტბაზე მაყურებელიც იპანავებს. დარწმუნებულ ვარ, კარგადაც შეიმინდება.

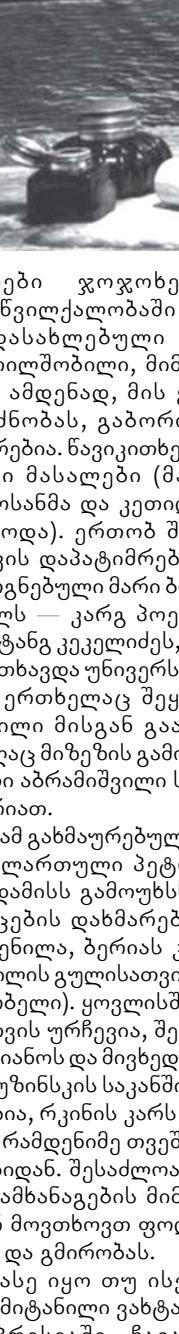
დასასრული
ლენინი. დიდად ნაკლები ურჩხული არც
ტროპუკი გახლდათ.

ლენინის პირდაპირი მეგვიდრე, ჩეხნა-და სავალალოდ, ქართული წარმომავლობის სტალინი, მსოფლიოს უდიდესი ტირანი გახდა, არნახული მასტაბის რეპრესიები განახორციელა (აღნიშნავენ, რომ, ყველაფრის დამანგრეველი ლენინისგან განსხვავებით, მას აღმშენებლობის დაუცხომელი უნარიც ჰქონდა). ბეჭედი საქმეების კეთებისას, სტალინი მარტო არ ყოფილა (ნიკიტა ხრუშჩოვი, დახვრეტების მხრივ, დიდად არ ჩამორჩებოდა ხალხთა ბელადს; ბერიაც ჯალათად დარჩა ისტორიაში, სტალინის უშუალო მითითებებს ასრულებდა, მაგრამ მისი გარემოცვიდან ყველაზე ჭკვიანი იყო და რომ დასცლოდა, გონივრული რეფორმების გატარებას აპირებდა). საერთოდ კი, ყოვლის გამანადგურებელ ჩეკისტურ აპარატზე დაყრდნობილი ლენინისა და სტალინის სატანურმა ქმედებებმა მონამლა და გააპარტახა მთელი პლანეტა...“

ამ, რამდენადმე ზეანეულ ფონზე, მინდა, მოკლედ გავიხსენო ერთი გაუხარელი პოეტი ქალის ბედი. სწორედ ზემოთ ნახ-

ემზარ კვიტაიშვილი

რქანითალ

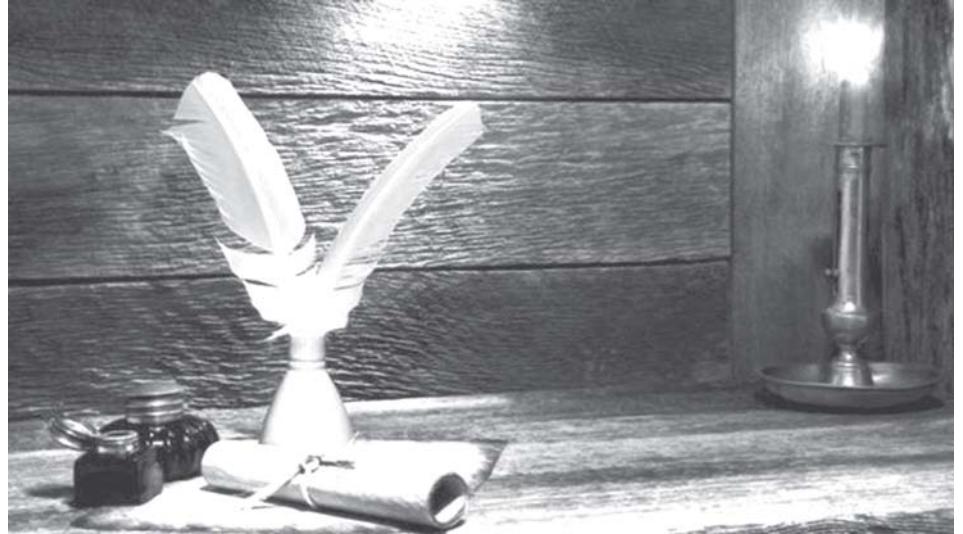

უნდა ამოვინერო, რათა მისი ავტორის
არასახარბიელო ბედი და შეუვალი ხას-
იათი თვალნათლივ გამოიკვეთოს:

რა ერქვა ციხე-სიმაგრეს,
სად იდგა მოუხელვაი,
შენ რომ ბეჭებით მიგაკრეს,
შენ რომ გაგახმეს ხესავით.
...
და თუ შენა ხარ ის მარი,
დღემდე უტეხი, ამაყი,
სთქვი, რომ ეს იყო სიზმარი,
იმ გრძელ ლამეში ნანახი.
ნამიკითხავს, რომ პატიმრობაში ხან-
გრძლივად მყოფნი, უსამართლოდ რეპრე-
სირებულები, გათავისუფლების შემდეგაც

ემზარ კვიტაიშვილი

რეაციონალუს გუვანი

სენები ჯოჯოხეთიდან დაბრუნდა
ყმანვილქალობაში დაპატიმრებული და
გადასახლებული მარი აბრამიშვილი.
კეთილშობილ, მიმწოდობი ადამიანი იყო
და, ამდენად, მის გულში შურისძიების
გრძნობას, გაბოროტებას არ დაუსად-
გურებია. წავიკითხე მისი ავტობიოგრაფი-
ული მასალები (მარის უაღრესად პა-
ტიოსანმა და კეთილმა ქალიშვილმა მო-
მანოდა). ერთობ შეწუხებული დავრჩი-
თავის დაპატიმრებაში, აფორიაქებული,
გაოგნებული მარი ბრალს დებდა შეყვარე-
ბულს — კარგ პოეტსა და მთარგმნებლი-
ვახტანგ კეკელიძეს, რომელიც ყოველდღი
აკითხავდა უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა-
ში. ერთხელაც შეყვარებულს, საქმრობი
(შვილი მისგან გააჩინა საპატიმროში);
რაღაც მიზეზის გამოაღარ მიუკითხავს და
მარი აბრამიშვილი სწორებ იმ დღეს დაუ-
ჭერიათ.

ამ გახმაურებულ საქმეში საეჭვოდ იყო
გახლართული პეტრე გრუზინსკი, ვინც
დედამისის გამოუხსნია ციხიდან. იგი, ვი-
ღაცების დახმარებით, მოსკოვში გადა-
ფრენილა, ბერიას კაბინეტში შეუღწევია
(შვილის გულისათვის რაღას არ გააკეთებს
მშობელი). ყოვლის შემძლე ჩეკისტს ქალი-
სათვის ურჩევია, შენმ. შვილმა თავი მოი-
გიუანოს და მივხედავო. მართლაც, პეტრე
გრუზინსკის საკანში ვაი-უშველებელი აუ-
ტებია, რეინის კარს მუშტებს უბრახუნებ-
და. რამდენიმე თვეში გამოუგდიათ კიდევ (ა-
ციხიდან. შესაძლოა, მან კიდევაც შესცო-
და ამხანაგების მიმართ, მაგრამ ყველას
ვერ მოვთხოვთ ფოლადისებურ სიმტკიც-
ება და გმირობას.

ასე იყო თუ ისე, დაუმსახურებლად ეჭვმიტანილი ვახტანგ კეკელიძე საშინელ დეპრესიაში ჩავარდნილა და თავი მოკლავს. ყველა შემთხვევაში, იგი დამ-ბეზღებელს, საცოლის გამზირველს არ გავს და ნამდვილი ცოდვა დატრიალებულა, რასაც შეუძლებელია, მარი აბრამიშვილი არ შეეწေხებინა. იმ წლების აუტანელი გვემა კოშმარულ მოლანდებად ექცადა ერთი ლალად ამოთქმული და ამასთანავე ტკივილიანი ლექსი უძღვნა საკუთარ ახალგაზრდობას („22 წლის მარი აბრამიშვილს“), რომლის თავი და ბოლო

კარგა ხნის წინ მარი აპრამიშვილი ტელევიზიის სტუდიაში თავის საუკეთესო ღერძებს კითხულობდა — სადად, დინჯად, აუდელვებლად. მე კი ერთმა ღერძსა („მგოსნის მელანი“), ჩემდა უნებურად, შემძრა, ამაფორიაქა, სიმშვიდე დამაკარგინა. ორი, შეკითხვის ინტონაციით განწონილი სტრიქონი სამუდამოდ დამამახსოვრდა:

ბედნიერებომ, მაჩვენებთ წვეთი,
რა ფერსაა თქვენი შელანი?
ამ შეკითხვის უფლება ნამდვილად აქვს
იმ ადამიანს, ვისაც არაერთი ცეცხლოვანი
ლექსი სისხლით დაუწერია, ვისაც უთქ-
ვამს: „საკუთარ თავის დაუნდობელი და
უმკაცრესი მე ვარ მსაჯული.“ ამავე დროს
როგორი განსაცვილებელი სინაზითა და
ალერსით წერს პანაზინა შეიღილშვილზე,
ირინაზე, გაზაფხულის სუნთქვა რომ აბ-
ლავს:

შენი თითები, ვით მზის შვილები,
თეთრი ლუბდილდან ამოჩრილები,
შენი ფრჩხილები — ატმის ყვავილის
ერთი ფურცლიდან გამოჭრილები.
ოთხმოცს რომ გადაშორდა, ძვირფას
მარის აშკარად დატყყო გემოვნების და-
ლატი — ლექსების ბოლო, კარგად
გამოცემული კრებულიდან გაგიჭრება,
რაიმე რიგიან, სატატურად გამართული
— რენა მის სატატურად გამართული

„ლიტერატურული საქართველოს“
ერთი ადრინდელი, არცთუ დიდად
საყურადღებო პუბლიკციის გამო ყოვ-
ლად გაუგებარმა აღტაცებამ შეიკრო, იმ
ავტორს წრეგადასულ ხოტბა ლექსალვე
უძღვნა, შენს მერე ყველად კალმები უნდა

დავდოთო. გამიკეირდა, მაგრამ არაფერი
მითქამს — აზრი აღარ ჰქონდა მის გადა-
რწმუნებას.

მარი აპრამიშვილი იმით მაინც იყო
ძეგნიერი, რომ მოესწრო თავისი, თუნდაც
დაგლეჯილი, თითქმის განახევრებული
სამშობლოს არასრულფასოვან დამო-
უკიდებლობას. მიზნდოდა, საქართველოს
უკეთეს დღეებს, ჭეშმარიტ აღმავლობასაც
მოსწრებოდა, მაგრამ ამდენი შინაური და
გარეშე მტრების გადამყიდვე, ამის დამ-
აიმედებელ ნიშნებს, ჯერჯერობით, ვერც
ჩვენ ვხედავთ.

მოხუცევულ აგაფე შურავლიოვასთან ვაჟი, კონსტანტინ ივანოვიჩი ჩამოვიდა მოსანახულებლად, დასასვენებლად. ცოლი და ქალიშვილიც ჩამოიყვანა.

სოფელი ახალია, პატარა დასახლებაა, კონსტანტინ ივანოვიჩი კი ტაქსით მოგრიალდა და საბარეულიდან ჩემოდნების გადმოზიდვასაც დიდხანს მოუნდა... სოფელში უმაღლესი ხავარდა: აგაფესთან შუათანა ვაჟი, მდიდარი მეცნიერი, კოსტია ჩამოვიდა ოჯახით.

საბარეს დეტალებიც დაზუსტდა: თვითონ კოსტია კანდიდატია, ცოლიც კანდიდატი ჰყავს, ქალიშვილი სკოლის მოსანავლეა. აგაფე საჩქრად ელექტრომალულარა, ჭრელი ხალათი და ხის კოვზები ჩამოუტანეს.

კაცები იმ საბარეს მოგროვდნენ გლებ კაპუსტინის ეზოში და მასპინძელს ელოდენ.

მოდი, ორიოდ სიტყვა ვთქვათ გლებზე და გავიგებთ, რატომაც მოგროვდნენ მის სახლთან კაცები.

გლებ კაპუსტინი სქელტუჩება, ქერა, ჭაღარაშერეული, ასე, ორმოც წლამდე, ნაკითი და ავგული კაცია. სოფელი არც თუ ისე დიდია, მაგრამ აქ ბევრი წარჩინებული ადამიანი ცხოვრობს: ერთი პოლკოვნიკი, ორი მოზარდი, ერთი ექიმი, ერთიც კორესპონდენტი... და აი, ახლა — ქურავლიოვი — კანდიდატი. ასე დამკიდრდა, როცა ვინმე წარჩინებული დროის გასატარებლად ჩამოვიდოდა სოფელში და როდესაც ამ წარჩინებული ამხანაგის ეზოში ხალხი მოიყრიდა თავს რაიმე გასაოცარი ამბების მოსასმენად, ანდა თავიანთი ისტორიების მოსაყოლად, მეზობლებთან საუბარში ჩაბმულ სტუმარს სწორედ მაშინ ენვეოდა გლებ კაპუსტინი და ჩაჭრიდა ხოლმე. ბევრს გულზე არ ეხატებოდა ეს ამბავი, მაგრამ ბევრსაც, განსაკუთრებით კაცებს, ერთი სული ჰერნდათ, როდის ჩაჭრიდა — ბარა — ბრწყინვალე, ლამაზად. 1812 წლის ომზე ალაპარაკდენენ... გაირკვა, რომ პოლკოვნიკმა არ იცის, ვინ გასცა მოსკოვის გადაწყვის ბრძანება. ანუ, კი იცოდა, რომელიდაც გრაფი რომ იყო, მაგრამ გვარი შემაღლა, და თქვა — რასპუტინი. გლებ კაპუსტინი ქერასავით დააფინიდა პოლკოვნიკს... და ჩაჭრა! ყველანი აღლებნენ, პოლკოვნიკი იგინებოდა... მასნავლებლთან გარბოდნენ სახლში — ცეცხლისამეიდებლი გრაფის ვინაობა რომ გაეგოთ. გლებ კაპუსტინი განითლებული იჯდა და გადაწყვეტი წუთს ელოდა, თან იმეორებდა: „მშვიდად, მშვიდად, ამხანაგო პოლკოვნიკო, ჩვენ ხომ ფინეთის ამში არ ვართ?“ გამარჯვება გლებს დარჩა; პოლკოვნიკი ჩაჭრა — ბრწყინვალე, ლამაზად.

სუფრასთან მეგობრული საუბარი გააძეს, თითქოს სულაც დაავინებულად გლებ კაპუსტინი... მახაც დრო იხელთა და მიზანში ამოილო კანდიდატი.

— რა სუფროში ავლენთ თავს? — იყითხა გლებმა.

— ანუ სად ვმუშაობ? — ვერ გაიგო კანდიდატმა.

— დიახ.

— ფილფაუზე.

— ფილოსოფია?

— დახსლოებით... კი, შეიძლება, ასეც ითქვას.

— აუცილებელი რამეა, — გლები ფილოსოფოსბას ნატრობდა და მაშინვე გამოცოცხლდა, — აბა, რას იტყვით პირველიდობაზე?

— რა პირველადობაზე? — ისევ ვერ გაიგო კანდიდატმა და გლებს მიაშტერდა. სხვებიც მიაშტერდნენ.

— სულისა და მატერიის პირველადობა, გლებმა ხელთათმანი ისროლა. არხეინად გაიჭიმა და დაელოდა, როდის დასწერებოდნენ ხელთათმანს.

— კანდიდატმა გამოწვევა მიიღო.

— როგორც ყოველთვის, — თქვა ღია მილიონი, — მატერია პირველადი.

— და სული?

— სული კი მერეა. და რატომ მეკითხებით?

— ეს მინიმუმში შედის? — გლებიც ილიმოდა, — მაპატიო, ჩვენ აქ შორს ვართ საზოგადო თავშეყრის ადგილებიდან, საუბარი გვსურს, გასაქანი კი არაა. აქ არავინაა ასეთი. ახლა როგორ განმარტავს ფილოსოფია უწონობის მნიშველობას?

— როგორც ყოველთვის განმარტავდა. რატომ — ახლა?

— ეს მოვლენა იქეთური თქვეს, ცოტა აქეთური — შურავლიოვი განგება არ ასევინება. შემდეგ გლებმა როჯერ გახედა მოხუცი შურავლიოვის ქოხს და იყითხა:

— ბებოსთან სტუმრები ჩამოვიდნენ?

— კანდიდატები!

— კანდიდატები? — გაუკეირდა გლებს, — ომ!... საუბარო არაა.

კაცებს გაეცინათ: ჩაჭრის, ვერ ჩაჭრის! და მოუთმენლად შეპყურებდნენ გლებს.

— აბა, წავიდეთ, მოვინახულობა და გლებიც დაატენდოს.

— გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— გლები სახაურიდა და ნიშნის მოგრებით ჭუტავდა თვალებს. არც ერთი გამოჩენის დედას არ უყვარდა გლები. უფრთხოდნენ და, აი, ახლა კი კანდიდატი უფრთხოი ჩამოვიდა...

გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან ეზოში.

— მოუკიდეს... ცოტა იქეთური თქვეს, ცოტა აქეთური — შურავლიოვი განგება არ ასევინება. შემდეგ გლებმა როჯერ გახედა მოხუცი შურავლიოვის ქოხს და იყითხა:

— კანდიდატები!

— კანდიდატები? — გაუკეირდა გლებს, — ომ!... საუბარო არაა.

კაცებს გაეცინათ: ჩაჭრის, ვერ ჩაჭრის! და მოუთმენლად შეპყურებდნენ გლებს.

— აბა, წავიდეთ, მოვინახულობა და გლებიც დაატენდოს.

— გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— გლები სახაურიდა და ნიშნის მოგრებით ჭუტავდა თვალებს. არც ერთი გამოჩენის დედას არ უყვარდა გლები. უფრთხოდნენ და, აი, ახლა კი კანდიდატი უფრთხოი ჩამოვიდა...

გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან ეზოში.

— მოუკიდეს... ცოტა იქეთური თქვეს, ცოტა აქეთური — შურავლიოვი განგება არ ასევინება. შემდეგ გლებმა როჯერ გახედა მოხუცი შურავლიოვის ქოხს და იყითხა:

— კანდიდატები!

— კანდიდატები? — გაუკეირდა გლებს, — ომ!... საუბარო არაა.

კაცებს გაეცინათ: ჩაჭრის, ვერ ჩაჭრის! და მოუთმენლად შეპყურებდნენ გლებს.

— აბა, წავიდეთ, მოვინახულობა და გლებიც დაატენდოს.

— გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— გლები სახაურიდა და ნიშნის მოგრებით ჭუტავდა თვალებს. არც ერთი გამოჩენის დედას არ უყვარდა გლები. უფრთხოდნენ და, აი, ახლა კი კანდიდატი უფრთხოი ჩამოვიდა...

გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— მოუკიდეს... ცოტა იქეთური თქვეს, ცოტა აქეთური — შურავლიოვი განგება არ ასევინება. შემდეგ გლებმა როჯერ გახედა მოხუცი შურავლიოვის ქოხს და იყითხა:

— კანდიდატები!

— კანდიდატები? — გაუკეირდა გლებს, — ომ!... საუბარო არაა.

კაცებს გაეცინათ: ჩაჭრის, ვერ ჩაჭრის! და მოუთმენლად შეპყურებდნენ გლებს.

— აბა, წავიდეთ, მოვინახულობა და გლებიც დაატენდოს.

— გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— გლები სახაურიდა და ნიშნის მოგრებით ჭუტავდა თვალებს. არც ერთი გამოჩენის დედას არ უყვარდა გლები. უფრთხოდნენ და, აი, ახლა კი კანდიდატი უფრთხოი ჩამოვიდა...

გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— აბა, წავიდეთ, მოვინახულობა და გლებიც დაატენდოს.

— გლები სახაურიდან დაბრუნდა (სახერხე მუშაობდა), იბანავა, გამოიცავალა... არ უჯაშმია. გავიდა კაცებთან.

— გლები სახაურიდა და ნიშნის მ

